

Finantsaruanne

2015

31. detsembril 2015 lõppenud aasta tegevusaruanne	2
EKP finantsaruanne	17
Bilanss seisuga 31. detsember 2015	17
31. detsembril 2015 lõppenud aasta tulude ja kulude aruanne	19
Arvestuspõhimõtted	20
Bilansi lisa	28
Bilansivälised instrumendid	44
Tulude ja kulude aruande lisa	46
Audiitori järeldusotsus	52
Selgitus kasumi ja kahjumi jaotamise kohta	54

31. detsembril 2015 lõppenud aasta tegevusaruanne

1 EKP tegevusaruande eesmärk

Käesolev tegevusaruanne on EKP iga-aastase finantsaruande lahutamatu osa. See sisaldab taustteavet, mis võimaldab lugejatel paremini mõista EKP tegevusraamistikku ja erinevate operatsioonide mõju EKP finantsaruandele.

Aruandes antakse ülevaade peamistest menetlustest, mis on seotud EKP finantsaruande koostamisega. Arvestades et EKP tegevuse eesmärk on toetada tema rahapoliitilisi eesmärgi, tuleks finantstulemusi ja poliitikameetmeid vaadata koostoimes. Seepärast sisaldab aruanne ka teavet EKP põhiliste riskide kohta, erinevate operatsioonide mõju kohta kõnealustele riskidele, kättesaadavate finantsvahendite kohta ning põhitegevusvaldkondade toime kohta EKP finantsaruandele.

2 Põhieesmärgid ja -ülesanded

EKP põhieesmärk on säilitada hinnastabiilsus. EKP põhiülesanded, nagu neid kirjeldatakse EKPSi põhikirjas, on rakendada Euroopa Liidu rahapoliitikat, teostada välisvaluutaoperatsioone, hallata euroala riikide välisvaluutareserve ning aidata kaasa maksesüsteemide tõrgeteta toimimisele.

Lisaks vastutab Euroopa Keskpank ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest, et pangandusjärelevalve oleks sekkuva iseloomuga ja tõhus ning toetaks pangandussüsteemi turvalisust ja usaldusvärsust ning Euroopa Liidu finantssüsteemi stabiilsust.

3 Peamised menetlused

EKP finantsaruande protsess on seotud mitme põhitegevusega.

3.1 Organisatsiooniüksuste kontrollimeetmed

EKP sisekontrolli struktuuris vastutab iga tegevusharu ise oma operatsiooniriskide ohjamise ja kontrolli eest, et tagada tegevuse tulemuslikkus ja tõhusus ning EKP finantsaruandes esitatud teabe korrektsus. Ka eelarvega seotud küsimuste eest vastutavad ja täidavad vastavat aruandekohustust peamiselt tegevusharud.

3.2 Eelarveprotsessid

Personali, eelarve ja organisatsiooni peadirektoraadi eelarve-, kontrolli- ja organisatsiooniarenduse osakond¹ koostöös tegevusharudega töötab välja raamistiku EKP ressursside ja asjakohase eelarve strateegiliseks kavandamiseks ning teostab selle ettevalmistust ja jälgimist. Neid ülesandeid täidetakse koostöös tegevusharudega, kohaldades lahususe põhimõtet², ning tulemused kajastuvad osakondade iga-aastastes töökavades. Lisaks vastutab nimetatud osakond nii EKP kui ka EKPSi projektide kavandamise, ressursside kontrolli, tasuvusanalüüsi ja investeerimisanalüüsi eest. Kokkulepitud eelarveid ületavaid kulutusi jälgivad korrapäraselt nii juhatuse,³ võttes arvesse eelarve-, kontrolli- ja organisatsiooniarenduse osakonna antavat nõu, kui ka EKP nõukogu, keda abistab eelarvekomitee. Vastavalt EKP kodukorra artiklile 15 toetab eelarvekomitee EKP nõukogu, hinnates enne nõukogule kinnitamiseks esitamist üksikasjalikult EKP iga-aastaseid eelarve-ettepanekuid ja juhatuse esitatud lisaeelarve taotlusi.

3.3 Finantsriskide järelevalve

EKP riskihalduse direktoraat vastutab ettepanekute eest tegevuspõhimõtete ja menetluste kohta, mis tagavad asjakohase kaitse a) eurosüsteemile (sh EKP-le) rahapoliitiliste operatsioonide tegemisel, ning b) EKP-le tema välisvaluutareservide, kullavarude ja eurodes nomineeritud investeerimisportfellide haldamisel. Lisaks annab riskihalduse direktoraat riskide juhtimise seisukohalt hinnangu edusammudele eurosüsteemi rahapoliitika ja välispoliitika tegevusraamistiku rakendamisel ning teeb ettepanekuid selle tõhustamiseks. Riskijuhtimise komitee, mis koosneb eurosüsteemi keskpankade ekspertidest, aitab otsustusorganitel tagada eurosüsteemi piisavat kaitstust. Selleks juhitakse ja ohjatakse turuoperatsioonidest tulenevaid finantsriske nii eurosüsteemi rahapoliitiliste operatsioonide kui ka EKP välisreservide portfelli haldamise raames. Seda silmas pidades toetab riskijuhtimise komitee muu hulgas eurosüsteemi bilansi finantsriskide jälgimist, mõõtmist ja nendest teatamist ning asjakohaste meetodite ja raamistike määratlemist ja läbivaatamist.

3.4 Portfelli juhtimine

EKP investeerimisportfell hõlmab USA dollarites ja Jaapani jeenides nomineeritud välisvaluutareservide portfelli ja eurodes nomineeritud omavahendite portfelli. Lisaks investeeritakse EKP pensionikavade vahendeid väljaspool EKPd hallatavasse portfelli. Samuti hoiab EKP rahapoliitilistel eesmärkidel eurodes nomineeritud väärtpabereid, mis on omandatud väärtpaberituruprogrammi, varaga tagatud

¹ Alates 2016. aastast läheb eelarve-, kontrolli- ja organisatsiooniarenduse osakond vast loodud eelarve ja rahanduse peadirektoraadi alluvusse.

² Lahususe põhimõte on ette nähtud ühtse järelevalvemehhanismi määrusega, kus sätestatakse, et EKP täidab oma järelevalveülesandeid ilma rahapoliitikaga seotud ülesandeid ja muid ülesandeid mõjutamata ning nendest eraldi.

³ Alates 2016. aastast võtab eelarvete järelevalvest aktiivselt osa ka äsja ametisse astunud tugiteenuste peakoordinaator.

väärtpaberite ostukava, avaliku sektori väärtpaberite ostukava ning kaetud võlakirjade kolme ostukava raames.

3.5 EKP finantsaruande koostamine

EKP juhatus koostab EKP finantsaruande kooskõlas EKP nõukogu kehtestatud arvestuspõhimõtetega.⁴

Halduse peadirektoraadi finantsaruandluse ja -poliitika osakond⁵ vastutab finantsaruande koostamise eest koostöös teiste tegevusharudega ning tagab, et kõik vajalikud dokumendid tehakse õigel ajal kättesaadavaks välisaudiitoritele ja otsustusorganitele. Finantsaruandluse protsessi ja EKP finantsaruande üle võib teostada siseauditit. EKP siseauditeerimine on kooskõlas siseaudiitorite instituudi (Institute of Internal Auditors) siseauditi rahvusvaheliste kutsestandarditega. Kõik siseauditi direktoraadi aruanded, mis võivad sisaldada asjakohastele tegevusharudele suunatud auditisoovitusi, esitatakse EKP juhatussele.

Lisaks auditeerivad EKP finantsaruannet sõltumatud välisaudiitorid, kelle EKP nõukogu on soovitanud ja ELi nõukogu heaks kiitnud. Välisaudiitorid vaatavad läbi EKP raamatupidamise ning neil on täielik juurdepääs kogu teabele EKP tehingute kohta.⁶ Välisaudiitorid peavad kooskõlas EKP nõukogu kehtestatud arvestuspõhimõtetega avaldama arvamust, kas EKP finantsaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt EKP finantsolukorda ja majandustegevuse tulemust. Selleks hindavad välisaudiitorid finantsaruande ettevalmistamisel ja esitamisel rakendatud sisekontrolli piisavust ning kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust.

EKP varade ja kohustuste komitee, kuhu kuuluvad EKP turuoperatsioonide, raamatupidamise, finantsaruandluse, riskijuhtimise ja eelarve valdkonna eksperdid, jälgib ja hindab pidevalt kõiki tegureid, mis võivad mõjutada EKP bilanssi ning tulude ja kulude aruannet. Komitee vaatab läbi ka finantsaruande ja asjakohased dokumendid, enne kui need esitatakse kinnitamiseks EKP juhatussele.

Pärast EKP juhatuse kinnitust esitatakse finantsaruanne koos välisaudiitori järeldusotsuse ja muude asjakohaste dokumentidega läbivaatamiseks auditikomiteele ning seejärel heakskiidu saamiseks EKP nõukogule. Auditikomitee aitab EKP nõukogul täita talle antud ülesandeid, mis on muu hulgas seotud finantsteabe õigsuse ja sisekontrollisüsteemide järelevaatamisega. Auditikomitee hindab oma volituste kohaselt EKP finantsaruandeid ja jälgib, kas need annavad õige ja õiglase ülevaate ning on koostatud kooskõlas heakskiidetud raamatupidamiseeskirjadega. Auditikomitee vaatab läbi ka kõik eurosüsteemi olulised raamatupidamis- ja finantsaruandlusküsimused, mis võivad mõjutada EKP raamatupidamisaruandeid.

⁴ Vt arvestuspõhimõtteid käsitlevad lisad.

⁵ Alates 2016. aastast läheb finantsaruandluse ja -poliitika osakond vast loodud eelarve ja rahanduse peadirektoraadi alluvusse.

⁶ Suurendamaks avalikkuse kindlustunnet EKP välisaudiitorite sõltumatuse suhtes, rakendatakse põhimõtet, mille kohaselt audiitorfirma vahetub iga viie aasta järel rotatsiooni põhimõttel.

EKP nõukogu kiidab EKP finantsaruande heaks igal aastal veebruarikuus ning seejärel avaldatakse finantsaruanne kohe. Finantsaruanne avaldatakse koos tegevusaruandega ning eurosüsteemi konsolideeritud bilansiga.

4 Riskihaldus

Riskijuhtimine on EKP tegevuse väga oluline osa ning seda tehakse riskide pideva tuvastamise, hindamise, maandamise ja seire kaudu. Allpool toodud tabelis esitatakse EKPd ohustavaid peamised riskid ja nende allikad ning EKP riskijuhtimisstrateegiad.

Risk	Komponent	Riski liik	Riskiallikas	Riskiohjeraamistik
Finantsriskid	Krediidi-risk	Makseviituse risk <i>Finantskahjude tekke risk tingituna makseviituse juhtumist, mis tuleneb sellest, et võlgnik (vastaspool või emitent) ei täida oma finantskohustusi õigel ajal.</i>	<ul style="list-style-type: none"> välisvaluutareservid eurodes nomineeritud investeerimisportfell rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kõlblikkuskriteeriumid ✓ nõuetele vastavuse hindamine ✓ riskidele avatuse piirmäärad ✓ tagatiste seadmine ✓ mitmekesistamine ✓ finantsriskide järelevalve
		Krediidireitingute muutumise risk <i>Finantskahjude tekke risk tingituna finantsvarade ümberhindlusest pärast nende krediitkvaliteedi ja reitingute halvenemist.</i>	<ul style="list-style-type: none"> välisvaluutareservid eurodes nomineeritud investeerimisportfell 	
	Turu-risk	Valuuta- ja toormerisk <i>a) Välisvaluutas nomineeritud positsioonidelt finantskahjude tekke risk, mis on tingitud vahetuskursi kõikumistest; ning b) toormelt finantskahjumi tekke risk, mis on tingitud toorme turuhinna kõikumistest.</i>	<ul style="list-style-type: none"> välisvaluutareservid kullareservid 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ positsioonide (vääringud ja kuld) mitmekesistamine ✓ kulla ja välisvääringute ümberhindluskontod ✓ finantsriskide järelevalve
		Intressirisk <i>Finantskahjude tekke risk intressimäärade negatiivsete muutuste tõttu, millega kaasneb a) finantsinstrumentide turuväärtuse langus või b) negatiivne mõju puhtale intressitulule.</i>	<ul style="list-style-type: none"> välisvaluutareservid eurodes nomineeritud investeerimisportfellid rahapoliitika eesmärgil hoitavad väärtpaberid 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ varade jaotamise põhimõtted ✓ ümberhindluskontod ✓ tururiski piirmäärad ✓ finantsriskide järelevalve
	Likviidsusrisk	Likviidsusrisk <i>Finantskahjude tekke risk, mille põhjuseks on suutmatus realiseerida varasid kehtiva turuhinnaga ja ettenähtud tähtaja jooksul.</i>	<ul style="list-style-type: none"> välisvaluutareservid 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ varade jaotamise põhimõtted ✓ likviidsuse piirmäärad ✓ finantsriskide järelevalve
Operatsioonirisk	Operatsioonirisk <i>Negatiivse finants-, äri- või mainemõju risk, mis tuleneb isikute tegevusest või tegevusetusest, puudulikust personalihaldusest või -poliitikast, sisejuhtimis- ja tööprotsesside ebapiisavast rakendamisest või mittetoimimisest, protsesside aluseks olevate süsteemide häiretest või välistest sündmustest (nt loodusõnnetused või välised rünnakud).</i>	<ul style="list-style-type: none"> töötajad, personalihaldus ja personalipoliitika sisejuhtimine ja tööprotsessid süsteemid välised sündmused 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ operatsiooniriskide tuvastamine, hindamine, vastumeetmed, aruandlus ja järelevalve ✓ riskitaluvuse põhimõtete juhised ✓ riskimaatriks ✓ talitluspidevuse juhtimise raamistik 	

4.1 Finantsrisk

Finantsriskid tulenevad EKP põhitegevusest ja sellega kaasnevatest riskidest. EKP võtab oma varade jaotamisel ning asjakohaste riskijuhtimisraamistike ja muude nõuetele vastavate raamistike rakendamisel arvesse eri portfellide ja finantspositsioonide eesmärgid ja otstarvet, samuti oma otsustusorganite riskieelistusi.

Finantsriske saab kvantifitseerida mitmesuguste riskinäitajate kaudu. EKP kasutab organisatsioonis endas välja töötatud riskihindamismeetodeid, mis tuginevad ühtsele turu- ja krediidiriski simulatsiooni raamistikule. Riskinäitajate aluseks olevad peamised mudelite koostamise põhimõtted, meetodid ja eeldused lähtuvad turustandarditest. Selleks et saada terviklik ülevaade võimalikest riskisündmustest, mis võivad esineda eri sagedusega ja olla erineva tõsidusega, kasutab EKP kaht liiki näitajaid: riskiväärtus (VaR) ja eeldatav puudujääk,⁷ mis arvutatakse mitme usaldatavustaseme kohta. Lisaks kasutatakse statistiliste riskihinnangute paremaks mõistmiseks ja täiendamiseks tundlikkus- ja stressistsenaariumi analüüsi.

Mõõdetuna riskiväärtusena 95% usaldatavustasemel (VaR95%) ühe aasta jooksul, ulatusid EKP finantsvaradest tulenevad finantsriskid 2015. aasta 31. detsembri seisuga kokku 10 miljardi euron, mis oli 31. detsembri 2014. aasta hinnanguliste riskinäitajatega võrreldes 1,4 miljardi euro võrra kõrgem. See oli peamiselt seotud EKP välisvaluutareservide turuväärtuse tõusuga ja sellest tingitult suurenenud valuutariskiga pärast USA dollari ja Jaapani jeeni vahetuskursside kallinemist euro suhtes 2015. aastal.

4.1.1 Krediidirisk

Riskiohjemeetmed ja piirmäärad, mida EKP kasutab oma krediidiriski positsiooni kindlaksmääramiseks, on operatsiooniti erinevad, kajastades eri portfelli poliitikat või investeerimiseesmärke ning alusvarade riskinäitajaid.

EKP välisvaluutareservidest tulenev krediidirisk on minimaalne, sest välisvaluutareservid investeeritakse kõrge krediitkvaliteediga varadesse.

EKP kullavarused krediidirisk ei mõjuta, sest kulda ei laenata kolmandatele isikutele.

Eurodes nomineeritud investeerimisportfelli eesmärk on tagada vajalikud vahendid EKP tegevuskulude katteks, samal ajal säilitades investeeritud kapitali. Seepärast mängivad tootluse kaalutlused selle portfelli puhul varade jaotamisel ja riskiohjeraamistikus suhteliselt suuremat rolli kui EKP välisvaluutareservide puhul. Sellegipoolest hoitakse portfelli krediidiriski mõõdukal tasemel.

Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavate väärtpaberitega seotud krediidiriski tase on tänu riskijuhtimismeetodite rakendamisele EKP riskitaluvuse piirides. Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavate väärtpaberitega seotud krediidireitingute muutmise risk ei mõjuta otseselt EKP finantsaruannet, sest neid väärtpabereid hinnatakse amortiseeritud soetusmaksumuse alusel (mida korrigeeritakse väärtuse langemisel) ning seetõttu ei hinnata neid turuhindade alusel ümber. Samas võib neid

⁷ Riskiväärtus on määratletud kui finantsvarade portfelli maksimaalse võimaliku kahjumi künnis, mida ei tohi statistilise mudeli kohaselt teatava tõenäosuse puhul (usaldatavustase) määratud riskiperioodi jooksul ületada. Eeldatav puudujääk on ühtne riskinäitaja, mis on sama riskiperioodi ja usaldatavustaseme juures konservatiivsem kui riskiväärtus, sest sellega mõõdetakse tõenäosusega kaalutud keskmist kahjumit, mis võib tekkida riskiväärtuse künnist ületavate halvimate stsenaariumide korral. Kahjum on siinkohal määratletud kui EKP portfelli bilansilise netoväärtuse (perioodi alguses) ja simuleeritud väärtuste (perioodi lõpus) vaheline erinevus.

väärtpabereid mõjutada makseviituse risk ning nende krediitkvaliteedi halvenemine võib avaldada EKP finantsaruandele mõju korralise analüüsiprotsessi ja väärtuse languse kajastamise kaudu.

4.1.2 Tururisk

Peamised tururiski liigid, mis mõjutavad EKPd varade haldamisel, on valuuta- ja toormerisk (kullahinna risk). EKPd mõjutab ka intressirisk.

Valuuta- ja toormerisk

EKP finantsriskiprofiilis domineerivad valuuta- ja toormeriskid. See on tingitud EKP välisvaluutareservide (peamiselt USA dollarid) mahust ja kullavarudest ning vahetuskursside ja kullahinna suurest volatiilsusest.

Pidades silmas kulla ja välisvaluutareservide poliitilist tähtsust, ei ole EKP eesmärgiks valuuta- ja toormeriski kõrvaldada. Neid riske maandatakse positsioonide mitmekesistamise kaudu eri väärtingitud ja kulla vahel.

Kooskõlas eurosüsteemi eeskirjadega võib kulla ja USA dollari ümberhindluskontosid, mis ulatusid 31. detsembril 2015 vastavalt 11,9 miljardi euroni (2014. aastal 12,1 miljardit eurot) ja 10,6 miljardi euroni (2014. aastal 6,2 miljardit eurot), kasutada kullahinna ja USA dollari vahetuskursi tulevaste ebasoodsate muutuste mõju vähendamiseks, leevendades sellega või koguni hoides ära mõju EKP tulude ja kulude aruandele.

Intressirisk

Enamik EKP välisreserve ja eurodes nomineeritud investeerimisportfelle investeeritakse püsitud väärtpaberitesse, mis hinnatakse turuhindade alusel ümber ja on seega avatud intressimäärade muutustest tingitud tururiskile. Sellist turuhindadest tulenevat intressiriski ohjatakse varade jaotamise põhimõtete ning tururiskide piirmäärade kaudu, mis tagavad, et tururisk jääb tasemele, mis kajastab EKP riski ja tootluse eelistusi eri portfelli puhul. Püsitud portfelli modifitseeritud kestusena⁸ väljendatult toovad erinevad riski ja tootluse eelistused eurodes nomineeritud investeerimisportfelli puhul kaasa pikema modifitseeritud kestuse kui välisvaluutareservide korral.

EKPd mõjutav turuhindadest tulenev intressirisk püsis 2015. aasta jooksul jätkuvalt piiratud.

Kaetud võlakirjade kolme ostukava, väärtpaberituruprogrammi, varaga tagatud väärtpaberite ostukava ja avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames soetatud

⁸ Modifitseeritud kestus on portfelli väärtuse tundlikkus tootluse kõverate paralleelsete nihete suhtes.

väärtpabereid hinnatakse amortiseeritud soetusmaksumuse alusel (mida korrigeeritakse väärtuse langemisel). Seetõttu ei hinnata neid turuhindade alusel ümber ja turuhindadest tulenev intressirisk neid ei mõjuta. Nendelt väärtpaberitelt saadava tulu ja vastavate kohustustega seotud kulude erinev tundlikkus intressimäära muutuste suhtes toob kaasa intressiriski, mis võib negatiivselt mõjutada EKP puhast intressitulu. Sellist riski ohjatakse varade jaotamise põhimõtete abil, sh meetodite ja menetluste kaudu, millega tagatakse ostude tegemine asjakohase hinnaga. Lisaks leevendavad intressiriski tasustamata kohustused ning EKP bilansi üldine varade ja kohustuste struktuur. Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavate väärtpaberitega seotud intressirisk suurenes kogu 2015. aasta jooksul ning valdavalt seoses ostudega avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames. Sellegipoolest eeldatakse, et lähiaastatel kujuneb EKP teenitav puhas intressitulu üldiselt positiivseks isegi juhul, kui peaksid realiseeruma äärmiselt ebasoodsad intressiriskitsenaariumid. Seda peetakse siiski ebatõenäoliseks.

4.1.3 Likviidsusrisk

Pidades silmas euro rolli peamise reservväeringuna ja EKP rolli keskpangana ning tema varade ja kohustuste struktuuri, tulenevad EKP põhilised likviidsusriskid tema välisvaluutareservidest, sest välisvaluutaga seotud sekkumisoperatsioonide tegemiseks tuleb suur osa välisvaluutareservidest realiseerida lühikese aja jooksul. Seda riski ohjatakse varade jaotuse ja piirmäärade kehtestamise kaudu, mis tagab piisavalt suure osa EKP osaluste investeerimise varadesse, mida saab kiiresti realiseerida hinda oluliselt mõjutamata.

EKP portfelli likviidsusriski profiil püsis 2015. aastal üldiselt stabiilsena.

4.2 Operatsioonirisk

EKP operatsiooniriski juhtimise raamistiku peamised eesmärgid on aidata tagada, et EKP täidab oma ülesannet ja saavutab oma eesmärgid, samuti kaitsta panga mainet ning varasid kahjude, kuritarvitamise ja kahjustamise eest.

Operatsiooniriski juhtimise raamistiku kohaselt vastutab iga tegevusvaldkond oma operatsiooniriskide ja vajalike kontrollimeetmete kindlaksmääramise, hindamise ja järelvalve eest, peab riskidega toimetulekuks võtma asjakohaseid meetmeid ning nendest aru andma. Laiemat rolli kandvad tegevusharud näevad ette spetsiifilised pangaüleused kontrollimehhanismid. EKP riskitaluvuse poliitikas antakse juhiseid riskijuhtimisstrateegiate kohta ning riskide aktsepteerimise menetluste kohta. See on seotud riskimaatriksiga, mis põhineb EKP riskimõjude ja tõenäosuse liigitusskaalal (kasutatakse nii kvalitatiivseid kui ka kvantitatiivseid kriteeriumeid).

Tegevusriskide juhtimise ja talitluspidevuse funktsioon (ORM/BCM) vastutab tegevusriskide ja talitluspidevuse raamistike käigushoidmise eest ning asjakohase metodoloogilise abi pakkumise eest riskiomanikele ja kontrollimeetmete eest vastutavatele osapooltele. Lisaks esitab tegevusriskide juhtimise ja talitluspidevuse

funktsioon operatsiooniriskide komiteele ja EKP juhatusel iga-aastaseid ja ühekordseid aruandeid ning toetab otsustusorganeid EKP operatsiooniriskide haldamise ja kontrollimeetmetega seotud järelevalves. Lisaks koordineerib ja rakendab funktsioon talitluspidevuse tegevuskava, teostab EKP ajaliselt kriitiliste operatsioonide talitluspidevuse korrapärasest kontrolli ja läbivaatamist ning toetab kriisiohjemeeskonda, selle tugistruktuure ja tegevusharusid talitluspidevuse häirete korral.

5 Finantsvahendid

Kapital

Seoses ühisraha kasutuselevõttuga Leedus 1. jaanuaril 2015 tegi Leedu keskpank sama kuupäeva seisuga 43 miljoni euro suuruse sissemakse. Selle tulemusel ulatus EKP sissemakstud kapital 2015. aasta 31. detsembri seisuga 7740 miljoni euroni. Üksikasjalik teave EKP kapitali kohta on esitatud finantsaruande lisa kirjes 15.1 „Kapital”.

Eraldis valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks

Arvestades EKP märkimisväärseid finantsriske (vt 4. jagu), säilitab EKP eraldise valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks. Eraldise suurust ja jätkuvat vajalikkust kontrollitakse igal aastal, võttes arvesse mitut tegurit, eeskätt riski kandvate varade hulka, jooksva majandusaasta vältel realiseerunud riskide ulatust, eelolevaks aastaks prognoositavat tulemust ning riskide hindamist, sealhulgas riski kandvate varade riskiväärtuse arvutusi, mida kohaldatakse aja jooksul järjepidevalt. Eraldis koos kõigi EKP üldreservfondis hoitavate summadega ei tohi ületada euroala riikide keskpankade sissemaksete kogumahtu EKP kapitalis.

2014. aasta 31. detsembri seisuga ulatus valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks ettenähtud eraldis 7575 miljoni euroni. Leedu keskpank kandis seisuga 1. jaanuar 2015 eraldisse 45 miljonit eurot. Selle tulemusel suurenes riskieraldis 7620 miljoni euroni. See summa võrdub euroala riikide keskpankade sissemaksete kogumahuga EKP kapitalis seisuga 31. detsember 2015.

Ümberhindluskontod

Kulla, valuuta ja väärtpaberitega (mille suhtes ei kohaldata hinna ümberhindlust) seotud realiseerimata kasumit ei kajastata tulude ja kulude aruandes tuluna ning see kantakse otse ümberhindluskontodele EKP bilansi kohustuste poolel. Neil kontodel olevaid varasid saab kasutada hindade ja/või vahetuskursside edasise ebasoodsa arengu mõju absorbeerimiseks, seega saab selliste finantspuhvrите abil tugevdada EKP võimet alusriskidele vastu panna.

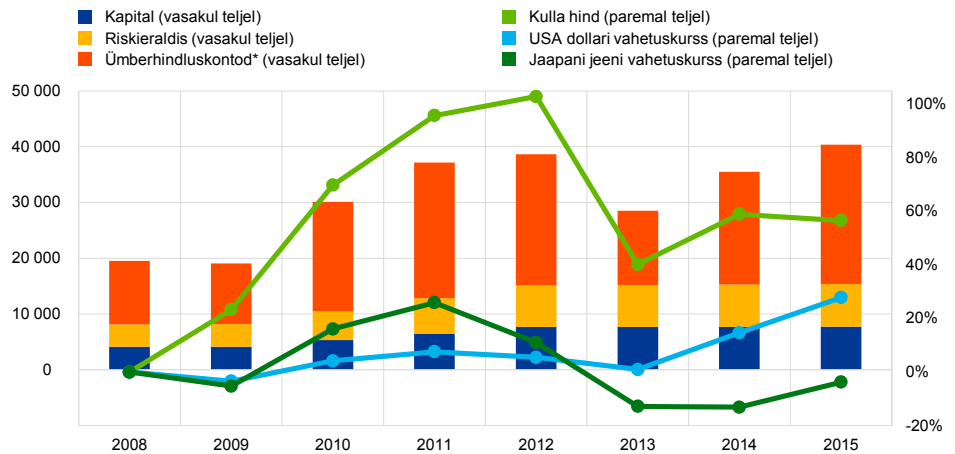
Kulla, valuuta ja väärtpaberite ümberhindluskontode kogusumma oli 2015. aasta detsembri lõpu seisuga 20,2 miljardit eurot⁹ (2014. aastal 20,2 miljardit eurot). Vt lähemalt arvestuspõhimõtteid käsitlev lisa ning bilansi kirje 14 „Ümberhindluskontod“.

Joonisel 1 on esitatud ülevaade EKP eespool nimetatud finantsvahendite arengust ning tähtsamate vahetuskursside ja kullahinna muutustest aastatel 2008–2015. Sel ajavahemikul: a) EKP sissemakstud kapital peaaegu kahekordistus valdavalt seoses EKP nõukogu 2010. aasta otsusega EKP märgitud kapitali suurendamise kohta; b) ulatus riskieraldis tasemele, mis võrdub euroala riikide keskpankade sissemaksete kogumahuga; ning c) esines ümberhindluskontodel märkimisväärset volatiilsust, mis oli peamiselt tingitud vahetuskursside ja kullahinna muutustest.

Joonis 1

EKP finantsvahendid, tähtsamad vahetuskursid ja kullahind¹⁰ aastatel 2008–2015

(miljonites eurodes; muutused protsentides võrreldes 2008. aasta andmetega)

* Hõlmab kulla, välisvääringute ja väärtpaberite ümberhindlusest saadud kogukasumit. Allikas: EKP.

⁹ Bilansi kirje „Ümberhindluskontod“ hõlmab ka pensionihüvitiste ümberhindamisi.

¹⁰ Tähtsamate vahetuskursside areng ja kullahinna muutused on esitatud muutusena protsentides võrreldes vastavate andmetega 2008. aasta lõpus.

Tabel annab ülevaate EKP ülesannete täitmiseks vajalikest põhitegevustest ja -funktsioonidest ning nende mõjust panga finantsaruandele.

Operatsioon/funktsioon	Mõju EKP finantsaruandele
Rahapoliitilised operatsioonid	Standardseid rahapoliitilisi operatsioone teevad eurosüsteemi riikide keskpangad detsentraliseeritult. Seega puudub neil operatsioonidel vahetu mõju EKP finantsaruandele.
Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid (kaetud võlakirjade ostukavad, väärtpaberituruprogramm, varaga tagatud väärtpaberite ostukavad ja avaliku sektori väärtpaberite ostukava)	EKP väärtpaberite kajastatakse kirjes „Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid”. Nende portfelli varasid kajastatakse amortiseeritud maksumuses ning vähemalt kord aastas kontrollitakse väärtpaberite väärtuse langust. Kupongiintressid ning diskontode/preemiate amortisatsioon kajastatakse tulude ja kulude aruandes. ¹¹
Investeermistegevus (välisvaluutareserve ja omavahendite haldamine)	EKP välisvaluutareserve kajastatakse bilansis ¹² või bilansivälistel kontodel kuni arveldamise kuupäevani. EKP omavahendite portfelli kajastatakse valdavalt bilansi kirjes „Muud finantsvarad”. Puhas intressitulu, sh kupongiintressid ning diskontode/preemiate amortisatsioon, kajastub tulude ja kulude aruandes. ¹³ Vahetuskursi ja hindadega seotud realiseerimata kahjum (mis ületab varem kajastatud realiseerimata kasumit) ning väärtpaberimüügist tulenenud realiseeritud kasum ja kahjum kajastuvad samuti tulude ja kulude aruandes ¹⁴ ning realiseerimata kasum bilansi kirjes „Ümberhindluskontod”.
Makesüsteemid (TARGET2)	Euroala riikide keskpankade eurosüsteemisisesed nõuete ja kohustuste positsioonid EKP suhtes, mis tulenevad nende osalusest TARGET2s, esitatakse EKP bilansis varade või kohustuste ühtse netopositsioonina. Nendelt positsioonidelt makstav intress kajastatakse tulude ja kulude aruande kirjetes „Muu intressitulu” ja „Muu intressikulu”.
Ringluses olevad pangatähed	EKP-le on eraldatud 8% ringluses olevate euro pangatähete koguväärtusest. EKP osa on tagatud tema nõuetega liikmesriikide keskpankadele, mille intressimääraks on põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär. Nõuetelt laekuv intressitulu esitatakse tulude ja kulude aruande kirjes „Intressitulu europangatähete jaotusest eurosüsteemis”. EKP kannab ise kulud, mis tekivad europangatähete piiriülese transpordi tõttu trükikodade ja keskpankade vahel (uute pangatähete tarned) ning riikide keskpankade vahel (ühe keskpanga puuduvate varude täiendamiseks teise keskpanga varude ülejäägist). Need kulud esitatakse tulude ja kulude aruande kirjes „Pangatähete tootmisenused”.
Pangandusjärelevalve	EKP järelevalveülesannete täitmisega seotud iga-aastased kulud kaetakse järelevalve alla kuuluvate üksuste makstavatest iga-aastastest järelevalvetasudest. Järelevalvetasusid kajastatakse tulude ja kulude aruande kirjes „Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu”.

¹¹ Kirjed „Muu intressitulu” ja „Muu intressikulu”.

¹² Peamiselt kirjetes „Kuld ja nõuded kullas”, „Nõuded välisvääringus euroalaväliste residentide vastu”, „Nõuded välisvääringus euroala residentide vastu” ning „Kohustused välisvääringus euroalaväliste residentide ees”.

¹³ EKP välisvaluutareserveid seotud tulu kajastatakse kirjes „Intressitulu välisvaluutareserveidelt” ning omavahenditega seotud intressitulu ja -kulu kirjetes „Muu intressitulu” ja „Muu intressikulu”.

¹⁴ Vastavalt kirjetes „Finantsvarade ja -positsioonide allahindlused” ja „Realiseeritud kasum/kahjum finantsoperatsioonidest”.

2015. aasta finantstulemus

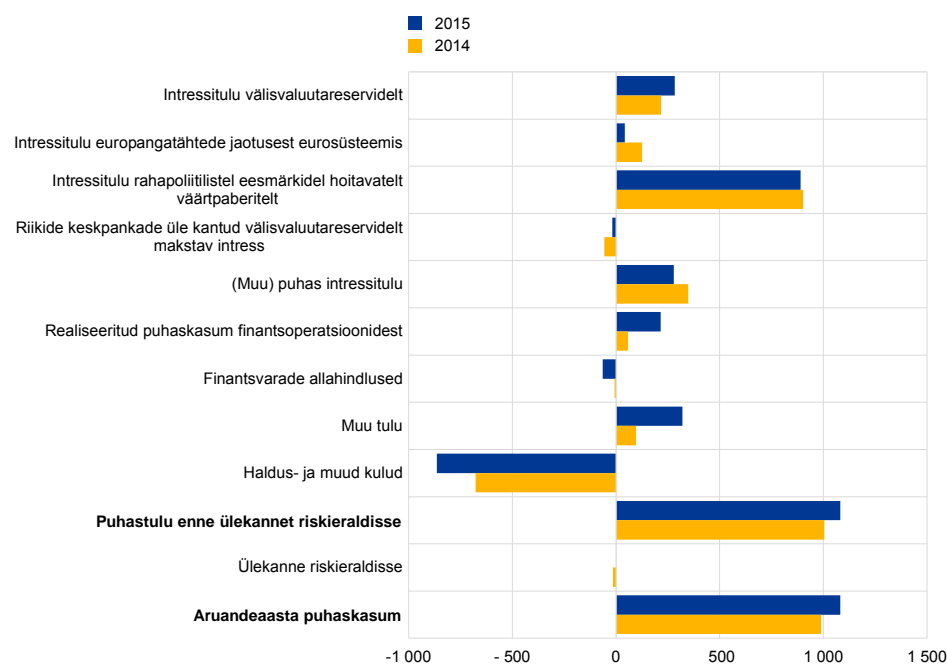
2015. aastal oli EKP puhaskasum 1082 miljonit eurot (2014. aastal 989 miljonit eurot).

Joonisel 2 on esitatud EKP kulude ja tulude aruande komponendid 2015. aastal võrreldes 2014. aastaga.

Joonis 2.

EKP tulude ja kulude aruande jaotus 2015. ja 2014. aastal

(miljonites eurodes)

Allikas: EKP.

Tähtsamad aspektid

- 2015. aastal vähenes puhas intressitulu 1475 miljoni euroni (2014. aastal 1536 miljonit eurot). Puhta intressitulu vähenemisele aitasid kaasa väiksem intressitulu, mille EKP sai ringluses olevatelt europangatähtedelt (kuna 2015. aastal oli põhiliste refinantseerimisoperatsioonide keskmine intressimäär madalam), ning omavahendite portfelliit saadud väiksem intressitulu. Nende tegurite mõju korvasid üksnes osaliselt a) välisvaluutareservidelt teenitud suurem intressitulu (seoses USA dollari kallinemisega euro suhtes ning USA dollarites nomineeritud väärtpaperite portfelliit teenitud suurema intressituluga); ning b) väiksemad intressikulud euroala liikmesriikide keskpankade poolt EKP-le üle kantud välisvaluutareservidega seotud nõuetelt.
- Rahapoliitilistel eesmärkidel ostetud väärtpaperitelt teenitud intressitulu vähenes märkimisväärselt, alanedes 903 miljoniilt eurolt 2014. aastal 890 miljoni euroni 2015. aastal. Intressitulu vähenemise, mille tõi kaasa

väärtpaberituruprogrammi ning kaetud võlakirjade esimese ja teise ostukava raames ostetud väärtpaberite lunastustähtaegade saabumine, korvas peaaegu täiel määral intressitulu, mis saadi laiendatud varaostukavast.¹⁵

- Finantsvarade allahindlused kasvasid 56 miljoni euro võrra, ulatudes 2015. aastal 64 miljoni euroni. See oli peamiselt tingitud USA dollari portfellis hoitavate väärtpaberite turuhinna üldisest langusest.
- EKP halduskulu kokku (sh amortisatsioon) suurenes 677 miljonilt eurolt 2014. aastal 864 miljoni euroni 2015. aastal. See oli peamiselt tingitud EKP peahoone amortisatsiooni algusest ning ühtse järelevalvemehhanismiga seotud kulude kasvust. Kui 2014. aastal kattis EKP ühtse järelevalvemehhanismiga seotud kulusid tasudest, mida järelevalve alla kuuluvad üksused maksid ainult novembri ja detsembri eest, siis 2015. aastal kaeti järelevalvetasudest kõik kulud. Selle tulemusel suurenesid muud kulud 2015. aastal 320 miljoni euroni (2014. aastal 96 miljonit eurot).

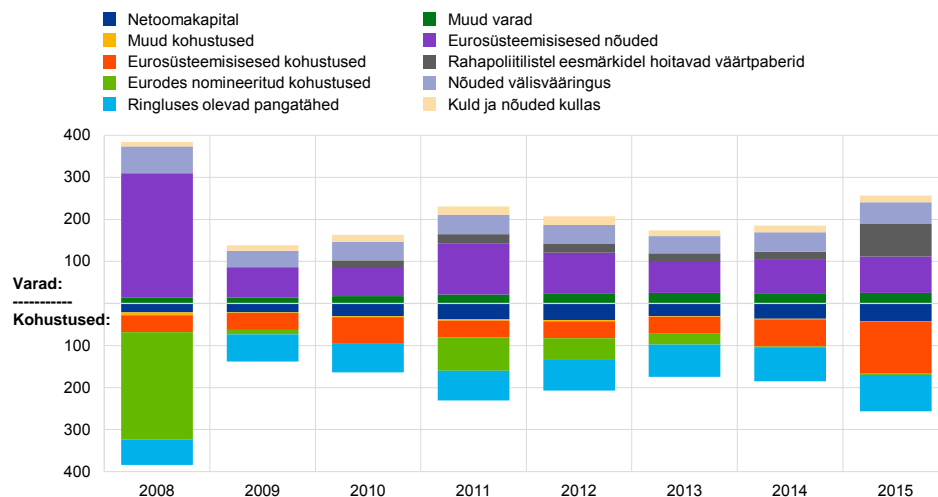
8 EKP finantsaruande areng pikas perspektiivis

Joonistel 3 ja 4 antakse ülevaade EKP bilansi ning tulude ja kulude aruande (sh nende komponentide) arengust aastatel 2008–2015.

Joonis 3.

EKP bilanss aastatel 2008–2015¹⁶

(miljardites eurodes)

Allikas: EKP.

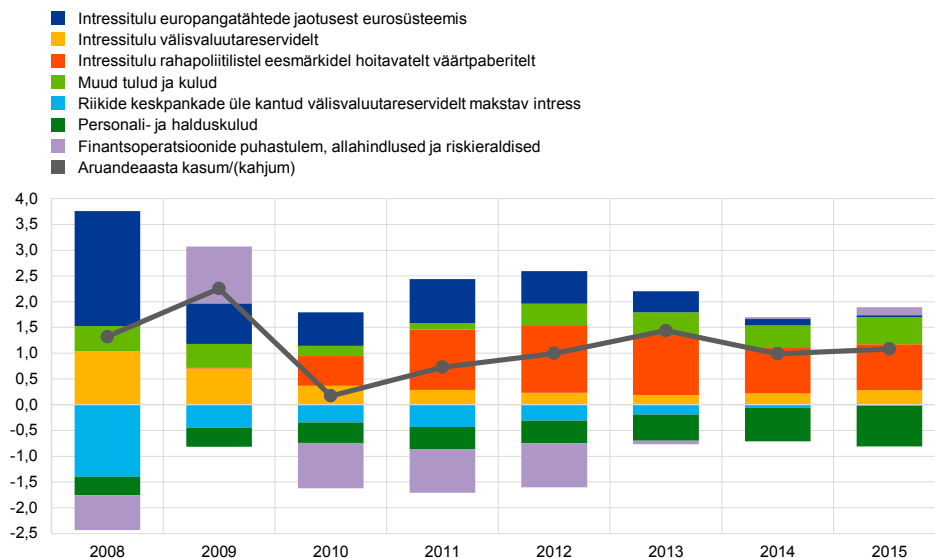
¹⁵ Laiendatud varaostukava hõlmab kaetud võlakirjade kolmandat ostukava, varaga tagatud väärtpaberite ostukava ning avaliku sektori väärtpaberite ostukava. Lisateavet varaostukava kohta saab [EKP veebilehelt](#).

¹⁶ Joonis põhineb väärtustel aastalõpu seisuga.

Joonis 4.

EKP tulude ja kulude aruanne aastatel 2008–2015

(miljardites eurodes)

Allikas: EKP.

EKB bilanss on 2008. aastaga võrreldes kahanenud. Valdavalt on selle põhjuseks eurosüsteemi osapooltele USA dollarites pakutava rahastamise tingimuste paranemine ning sellest tulenev eurosüsteemi teostatavate USA dollarites likviidsust pakkuvate operatsioonide arvu järkjärguline vähenemine. Sellega kaasnes EKP eurosüsteemisest nõuete ja eurodes nomineeritud kohustuste vähenemine. 2014. aasta neljandas kvartalis hakkas EKP bilansimaht siiski kasvama seoses kaetud võlakirjade ja varaga tagatud väärtpaberite omandamisega kaetud võlakirjade kolmanda ostukava ning varaga tagatud väärtpaberite ostukava raames. Bilansimahu kasv jätkus 2015. aastal, mil pärast avaliku sektori väärtpaberite ostukava käivitamist hakati omandama euroala riikide valitsuste emiteeritud väärtpabereid. Kõigi kavade raames tehtud väärtpaberistud arveldati TARGET2 kontode kaudu, seega suurenesid nende tulemusel EKP eurosüsteemisisesed kohustused.

EKP puhaskasumit mõjutasid samal perioodil järgmised tegurid.

- Põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäär alanes, vähendades märkimisväärselt EKP emissioonitulu. 2015. aastal oli keskmine intressimäär 0,05% (2008. aastal 4%) ning selle tulemusel vähenes ringluses olevatelt europangatähtedelt saadud tulu 2,2 miljardilt eurolt 2008. aastal 0,04 miljardi euroni 2015. aastal.
- Üldisesse riskieraldisse tehti (eriti ajavahemikus 2010–2012) sissekandeid valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks. Kokku tehti sel perioodil riskieraldisse sissekandeid 3,5 miljardi euro ulatuses; samal ajal vähenes saadud kasum sama suure summa võrra.

- Välisvaluutareservidelt teenitud tulu kahanes järk-järgult, alanedes 1,0 miljardilt eurolt 2008. aastal 0,2 miljardi euroni 2013. aastal. See oli peamiselt tingitud USA dollari portfelli tulususe langusest ning kõnealuselt portfelliit saadud intressitulu vähenemisest. Viimase kahe aasta jooksul on see arengusuund siiski pöördunud ning 2015. aastal ulatus USA portfellidelt saadud intressitulu 0,3 miljardi euroni.
- Varaostukavade raames omandatud väärtpaberitelt on viimase kuue aasta jooksul saadud kokku keskmiselt 54% EKP puhtast intressitulust.
- Ühtse järelevalvemehhanismi loomine ja selle tegevus viimase kahe aasta jooksul on märkimisväärselt suurendanud personali- ja halduskulusid. Alates 2014. aasta novembrist on ühtse järelevalvemehhanismiga seotud kulused siiski kaetud järelevalve alla kuuluvatele üksustele kehtestatud järelevalvetasudest.

EKP finantsaruanne

Bilanss seisuga 31. detsember 2015

VARAD	Lisa kirje nr	2015 €	2014 €
Kuld ja nõuded kullas	1	15 794 976 324	15 980 317 601
Nõuded välisvääringus euroalaväliste residentide vastu	2		
Nõuded IMFi vastu	2.1	714 825 534	669 336 060
Pangakontode jäägid, väärtpaberinvesteeringud, välislaenu ja muud välisvarad	2.2	49 030 207 257	43 730 904 005
		49 745 032 791	44 400 240 065
Nõuded välisvääringus euroala residentide vastu	2.2	1 862 714 832	1 783 727 949
Muud nõuded eurodes euroala krediidasutuste vastu	3	52 711 983	2 120 620
Euroala residentide eurodes nomineeritud väärtpaberid	4		
Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid	4.1	77 808 651 858	17 787 948 367
Eurosüsteemisisesed nõuded	5		
Nõuded seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis	5.1	86 674 472 505	81 322 848 550
Muud varad	6		
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	6.1	1 263 646 830	1 249 596 659
Muud finantsvarad	6.2	20 423 917 583	20 626 359 858
Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused	6.3	518 960 866	319 624 726
Viitlaekumised ja ettemakstud kulud	6.4	1 320 068 350	725 224 031
Mitmesugused muud varad	6.5	1 180 224 603	1 092 627 246
		24 706 818 232	24 013 432 520
Varad kokku		256 645 378 525	185 290 635 672

KOHUSTUSED	Lisa kirje nr	2015 €	2014 €
Ringluses olevad pangatähed	7	86 674 472 505	81 322 848 550
Kohustused eurodes teiste euroala residentide ees	8		
Muud kohustused	8.1	1 026 000 000	1 020 000 000
Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees	9	2 330 804 192	900 216 447
Kohustused välisvääringus euroalaväliste residentide ees	10		
Hoiused, kontojäädgid ja muud kohustused	10.1	0	458 168 063
Eurosüsteemisesed kohustused	11		
Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused	11.1	40 792 608 418	40 553 154 708
Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused	11.2	83 083 520 309	23 579 372 965
		123 876 128 727	64 132 527 673
Muud kohustused	12		
Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused	12.1	392 788 148	178 633 615
Viitvõlad ja ettemakstud tulud	12.2	95 543 989	96 191 651
Mitmesugused muud kohustused	12.3	891 555 907	869 549 503
		1 379 888 044	1 144 374 769
Eraldised	13	7 703 394 185	7 688 997 634
Ümberhindluskontod	14	24 832 823 174	19 937 644 696
Kapital ja reservid	15		
Kapital	15.1	7 740 076 935	7 697 025 340
Aruandeaasta kasum		1 081 790 763	988 832 500
Kohustused kokku		256 645 378 525	185 290 635 672

31. detsembril 2015 lõppenud aasta tulude ja kulude aruanne

	Lisa kirje nr	2015 €	2014 €
Intressitulu välisvaluutareservidelt	22.1	283 205 941	217 003 159
Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis	22.2	41 991 105	125 806 228
Muu intressitulu	22.4	2 168 804 955	2 512 243 088
<i>Intressitulu</i>		<i>2 494 002 001</i>	<i>2 855 052 475</i>
Riikide keskpankade üle kantud välisvaluutareservidelt makstav intress	22.3	(17 576 514)	(57 015 146)
Muu intressikulu	22.4	(1 001 272 846)	(1 262 336 836)
<i>Intressikulu</i>		<i>(1 018 849 360)</i>	<i>(1 319 351 982)</i>
Puhas intressitulu	22	1 475 152 641	1 535 700 493
Realiseeritud kasum/kahjum finantsoperatsioonidest	23	214 433 730	57 260 415
Finantsvarade ja -positsioonide allahindlused	24	(64 053 217)	(7 863 293)
Kanded valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski eraldistest/eraldistesse		0	(15 009 843)
Finantsoperatsioonide puhastulem, allahindlused ja riskieraldised		150 380 513	34 387 279
Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu/-kulu	25, 26	268 332 261	28 158 654
Tulu aktsiatelt ja osalustest	27	908 109	780 935
Muu tulu	28	51 023 378	67 253 502
Puhastulu kokku		1 945 796 902	1 666 280 863
Personalikulu	29	(440 844 142)	(301 142 390)
Halduskulu	30	(351 014 617)	(353 579 537)
Materiaalse ja immateriaalse põhivara amortisatsioon		(64 017 361)	(15 312 728)
Pangatähtede tootmisteenused	31	(8 130 019)	(7 413 708)
Aruandeaasta kasum		1 081 790 763	988 832 500

Frankfurt Maini ääres, 9. veebruar 2016

Euroopa Keskpank

Mario Draghi
President

Arvestuspõhimõtted¹⁷

Finantsaruande vorm ja esitusviis

EKP finantsaruanne on koostatud selleks, et anda õiglane ülevaade EKP finantsseisundist ja majandustegevuse tulemustest. Aruanne põhineb järgmistel arvestuspõhimõtetel¹⁸, mida EKP nõukogu peab keskpanga tegevuse seisukohalt asjakohaseks.

Arvestuspõhimõtted

Aruande koostamisel on rakendatud järgmisi arvestuspõhimõtteid: majanduslik reaalsus ja läbipaistvus, konservatiivsus, bilansipäevajärgsete sündmuste kajastamine, olulisus, jätkuvus, tekkepõhisus, järjepidevus ja võrreldavus.

Varade ja kohustuste kajastamine

Varasid ja kohustusi kajastatakse bilansis üksnes juhul, kui on tõenäoline, et vara või kohustuse kandega seotud tulevane majanduslik kasu liigub EKPsse või EKPst välja, peaaegu kõik varaga seotud riskid ja tulu on kantud üle EKP-le ning vara maksumust või väärtust või kohustuse suurus saab usaldusväärset mõõta.

Raamatupidamise alused

Aruanne on koostatud, lähtudes soetusmaksumuse põhimõttest ning seda on kohandatud, et hõlmata turukõlblike väärtpaberite (v.a rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid), kulla ning kõigi ülejäänud välisvääringus nomineeritud bilansiliste ja bilansiväliste varade ja kohustuste turuväärtust.

Finantsvarade ja -kohustustega seotud tehinguid kajastatakse nende arvelduspäeval.

Välisvaluutas nomineeritud finantsinstrumentidega tehtud tehingud (v.a hetketehingud väärtpaberitega) kajastatakse tehingupäeval bilansivälistel kontodel. Arvelduspäeval pööratakse bilansivälised kanded ümber ja tehingud kajastatakse bilansis. Välisvaluuta ost ja müük mõjutavad välisvaluuta netopositsiooni tehingupäeval ning realiseeritud müügitlem arvutatakse samuti tehingupäeval. Välisvaluutas nomineeritud finantsinstrumentidega seoses

¹⁷ EKP üksikasjalikud arvestuspõhimõtted on sätestatud 11. novembri 2010. aasta otsuses EKP/2010/21, ELT L 35, 9.2.2011, lk 1. Otsust on viimati muudetud 2. juuli 2015. aasta otsusega EKP/2015/26, ELT L 193, 21.7.2015, lk 134.

¹⁸ Kõnealused põhimõtted on kooskõlas EKPSi põhikirja artikli 26.4 sätetega, mis nõuavad kooskõlastatud lähenemist eurosüsteemi majandustegevuse raamatupidamisarvestust ja finantsaruandlust käsitlevatele eeskirjadele.

kogunenud intress ning üle- või alakurss arvutatakse ja kirjendatakse iga päev. Need laekumised mõjutavad iga päev ka välisvaluuta positsiooni.

Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused

Välisvääringsu nomineeritud varad ja kohustused konverteeritakse eurodeks bilansipäeval kehtiva vahetuskursi alusel. Tulud ja kulud konverteeritakse tehingu kajastamise päeval kehtiva vahetuskursi põhjal. Välisvaluutavarade ja -kohustuste ning sealhulgas bilansiliste ja bilansiväliste instrumentide ümberhindlus toimub vääringsute kaupa.

Välisvääringsu nomineeritud varade ja kohustuste hinna ümberhindlust turuhindadesse eristatakse vahetuskursi ümberhindlusest.

Kulla väärtust hinnatakse aastalõpu turuhinna alusel, eristamata hinna ja valuuta ümberhindluse erinevusi. 31. detsembril 2015 lõppenud aastal hinnati kulla väärtust üksnes 31. detsembril 2015 kehtinud EUR/USD vahetuskursi põhjal arvatud kullaunsi eurohinna alusel.

IMFi arvestusühik (SDR) määratletakse valuutakorvi alusel. EKP-le kuuluvate IMFi arvestusühikute ümberhindamiseks arvutati SDRi väärtus nelja peamise vääringsu (USA dollar, euro, Jaapani jeen ja naelsterling) vahetuskursside kaalutud summana, mis on konverteeritud eurodesse seisuga 31. detsember 2015.

Väärtpaberid

Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid

Rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavaid väärtpabereid kajastatakse amortiseeritud maksumuses, mida väärtuse langemisel korrigeeritakse.

Muud väärtpaberid

Turukõlblikke väärtpabereid (v.a rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid) ja muid samalaadseid varasid hinnatakse konkreetsete väärtpaberite kaupa kas bilansipäeval kehtinud keskmiste turuhindade või asjakohase tulukõvera alusel. Väärtpaberitega kaasnevaid optioone eraldi ei hinnata. 31. detsembril 2015 lõppenud aasta puhul kasutati sama aasta 30. detsembril kehtinud keskmisi turuhindu. Mittelikviidseid aktsiaid hinnatakse nende soetushinna alusel, mida väärtuse langusel korrigeeritakse.

Tulude kajastamine

Tulud ja kulud kajastatakse arvestusperioodil, mil need teenitakse või tekivad.¹⁹ Välisvaluuta, kulla ja väärtpaberite müügist saadud realiseeritud kasum ja kahjum kajastuvad tulude ja kulude aruandes. Need arvutatakse vastava vara keskmise hinna alusel.

Realiseerimata kasumit ei kajastata tuluna, vaid see kantakse otse ümberhindluskontole.

Realiseerimata kahjum kajastub tulude ja kulude aruandes, kui see ületab aasta lõpu seisuga vastaval ümberhindluskontol kajastatud eelmist ümberhindluskasumit. Ühe väärtpaberi-, valuuta- või kullaposisiooni realiseerimata kahjumit ei tasaarveldata teise väärtpaberi-, valuuta- või kullaposisiooni realiseerimata kasumiga. Kui tulude ja kulude aruande mistahes kirje puhul tuvastatakse aasta lõpus realiseerimata kahjum, vähendatakse selle keskmist hinda, nii et see vastaks aastalõpu vahetuskursile või turuhinnale. Tulude ja kulude aruandes kajastuv intressimäärade vahetuslepingute realiseerimata kahjum amortiseeritakse järgnevatel aastatel jooksul.

Väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse tulude ja kulude aruandes ning seda ei pöörata järgnevatel aastatel ümber, v.a juhul kui väärtuse langus väheneb ning vähenemist saab seostada konkreetse sündmusega, mis leidis aset pärast väärtuse languse esmakordset kajastamist.

Üle- või alakurss, mis tuleneb väärtpaberitest, arvutatakse ja esitatakse intressitulu osana ning amortiseeritakse varade järelejäänud eluea jooksul.

Pöördtehingud

Pöördtehingud on operatsioonid, mille korral EKP ostab või müüb repolepingu (tagasiostulepingu) alusel vara või teostab laenuoperatsioone tagatise vastu.

Tagasiostulepingu alusel müüakse väärtpabereid sularaha eest ning samal ajal sõlmitakse kokkulepe nende tagasiostmiseks kindlaksmääratud hinnaga ja kindlal kuupäeval. Tagasiostulepingud kajastatakse tagatud hoiusena bilansi kohustuste poolel. Tagasiostulepingute alusel müüdnud väärtpaberid jäävad EKP bilanssi.

Pöördrepolepingute alusel ostetakse väärtpabereid sularaha eest ning samal ajal sõlmitakse kokkulepe nende tagasimüümiseks kokkulepitud hinnaga ja kindlal kuupäeval. Neid lepinguid kajastatakse tagatud laenudena bilansi varade poolel, kuid need ei moodusta osa EKP väärtpaberiposisioonist.

Pöördtehinguid (sh väärtpaberilaenu tehingud), mis on tehtud automatiseeritud väärtpaberilaenuandmise programmi alusel, kajastatakse bilansis ainult juhul, kui

¹⁹ Haldustuludega seotud viitlaekumiste, halduskuludega seotud viitvõlgade ja eraldiste puhul on miinimumsummaks 100 000 eurot.

EKP kontole on kantud sularahatagatis. 2015. aastal ei esitatud EKP-le selliste tehingutega seoses ühtki sularahatagatist.

Bilansivälised instrumendid

Välisvaluutainstrumendid, st välisvaluuta forvardtehingud, valuutavahetustehingute forvardosad ja muud välisvaluutainstrumendid, mis hõlmavad ühe valuuta vahetamist teise vastu tulevasel kuupäeval, arvatakse kursivahedest tuleneva kasumi ja kahjumi arvutamisel välisvaluuta netopositsiooni hulka.

Intressimäära instrumentide ümberhindamine toimub konkreetsete instrumentide põhisel. Intressimäära futuurlepingute ning keskse vastaspoole kaudu kliiritavate intressimäära vahetustehingute marginaalide igapäevased muutused kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Väärtpaberite forvardtehingute ja intressimäära vahetuslepingute (mida ei kliiri kesksed vastaspooled) hindamise viib läbi EKP ja see põhineb üldtunnustatud meetoditel, milles kasutatakse kättesaadavaid turuhindu ja kurse ning diskontoteureid alates arvelduspäevast kuni hindamispäevani.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Varade ja kohustuste väärtust korrigeeritakse sündmuste osas, mis toimuvad aastabilansi kuupäeva ja selle kuupäeva vahelisel ajal, mil EKP juhatus annab loa esitada finantsaruanne EKP nõukogule heakskiidu saamiseks, kui need mõjutavad oluliselt varade ja kohustuste olukorda bilansipäeval.

Olulised bilansipäevajärgsed sündmused, mis ei mõjuta varade ja kohustuste olukorda bilansipäeval, avaldatakse lisas.

EKPSi-sisesed/eurosüsteemisesed saldod

EKPSi-sisesed saldod tulenevad valdavalt ELis tehtavatest piiriülestest maksetest, mis arveldatakse keskpangarahas eurodes. Enamasti algatavad neid tehinguid erasektori üksused (st krediitiasutused, ettevõtted ja üksikisikud). Tehinguid töödeldakse TARGET2 (üleeuroopaline automatiseeritud reaalaajaline brutoarvelduste kiirülekandeüsteem) kaudu ja nende põhjal tekivad vastastikku saldod ELi keskpankade TARGET2 kontodel. Saldod tasaarveldatakse ja suunatakse iga päev EKP-le, mille tulemusel jääb iga liikmesriigi keskpangale üksainus netopositsioon EKP suhtes. See positsioon kajastab EKP raamatupidamises iga liikmesriigi keskpanga netonõudeid või -kohustusi ülejäänud EKPSi suhtes. Euroala riikide keskpankade eurosüsteemisesed nõuete ja kohustuste positsioonid EKP suhtes, mis tulenevad nende osalusest TARGET2s, ning muud eurosüsteemisesed positsioonid eurodes (nt kasumi vahejaotus keskpankadele) esitatakse EKP bilansis ühtse varade või kohustuste netopositsioonina kirjes „Muud eurosüsteemisesed (neto)nõuded” või „Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused”. Euroalaväliste riikide keskpankade EKPSi-

sisesed nõuete ja kohustuste positsioonid EKP suhtes, mis tulenevad nende osalusest TARGET2s²⁰, esitatakse kirjes „Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees”.

Eurosüsteemis europangatähtede jaotamisest tulenevad eurosüsteemisesed saldod esitatakse ühtse netovarana kirjes „Nõuded seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis” (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

Eurosüsteemisesed saldod, mis tulenevad eurosüsteemiga liituvate riikide poolt EKP-le üle kantud välisvaluutareservidest, nomineeritakse eurodes ja esitatakse kirjes „Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused”.

Põhivara käsitlemine

Põhivara (sh immateriaalne põhivara; välja arvatud maa ja kunstiteosed) hinnatakse soetusmaksumuse alusel, millest arvestatakse maha amortisatsioon. Maad ja kunstiteoseid hinnatakse soetusmaksumuse alusel. EKP peahoone amortiseerimiseks kirjendatakse kulud asjakohastes komponentides, mis amortiseeritakse vastavalt varade prognoositavale kasulikule elueale. Amortisatsioon arvutatakse lineaarsel meetodil vara prognoositava kasuliku eluea jooksul alates kvartalist, millest saati vara on kasutamiseks kättesaadav. Varade kasulikku eluiga arvestatakse järgmiselt:

Ehitised	20, 25 või 50 aastat
Sisseseade	10 või 15 aastat
Tehnikaseadmed	4, 10 või 15 aastat
Arvutid, nende riist- ja tarkvara ning mootorsõidukid	4 aastat
Mööbel	10 aastat

EKP praeguste renditud hoonete remontimise kapitaliseeritud kulude amortisatsiooniga on kohandatud, et võtta arvesse sündmusi, mis mõjutavad asjaomase vara prognoositavat kasulikku eluiga.

Põhivara väärtusega alla 10 000 euro kantakse maha ostuaastal.

Põhivara, mis vastab kapitaliseerimiskriteeriumidele, kuid on veel ehitus- või arendusjärgus, esitatakse kirjes „Poolleliolevad ehitised”. Seonduvad kulud kantakse vastavatesse põhivarakirjetesse pärast seda, kui vara on kasutusele võetud.

²⁰ 31. detsembri 2015. aasta seisuga osalesid TARGET2s järgmised euroalaväliste liikmesriikide keskpannad: Bulgaaria keskpank (Българска народна банка), Poola keskpank (Narodowy Bank Polski), Rumeenia keskpank (Banca Națională a României) ja Taani keskpank (Danmarks Nationalbank).

EKP pensionikava, muud pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised

EKP-I on oma töötajate, EKP juhatuse liikmete ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmete tarbeks määratud väljamaksega pensionisüsteem.

Töötajate pensionikava rahastatakse töötajate pikaajaliste hüvitiste fondi varadest. EKP ja tema töötajate kohustuslikud osamaksud moodustavad vastavalt 19,5% ja 6,7% põhipalgast ning kajastuvad pensionikava määratud väljamakse sambas. Töötajad saavad teha vabatahtlike lisamakseid määratud sissemaksega pensionisambasse, mida võib kasutada täiendavate hüvitiste maksmiseks.²¹ Täiendavate hüvitiste suuruse määravad kindlaks vabatahtlike maksete hulk ning neilt saadav investeerimistulu.

EKP juhatuse liikmete ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmete pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised kaetakse jooksvalt. Töötajate puhul kaetakse jooksvalt muud pensionihüvitised (v.a pensionid) ja muud pikaajalised hüvitised.

Määratud väljamaksega netokohustus

Määratud väljamaksega pensionisüsteemiga seotud kohustust kajastatakse bilansi kohustuste poolel kirjes „Muud kohustused” pensionikohustuse nüüdisväärtusena bilansipäeva seisuga, millest on maha arvestatud kohustuse rahastamiseks kasutatud pensionisüsteemi varade õiglane väärtus.

Määratud väljamaksega pensionikohustuse arvatavad sõltumatud kindlustusmatemaatikud igal aastal proportsionaalse osa krediteerimise meetodi (*projected unit credit method*) kohaselt. Määratud väljamaksega pensionikohustuse nüüdisväärtus määratakse, diskonteerides hinnangulised tulevased rahavood määra abil, mis põhineb bilansipäeva seisuga turutootlusel ettevõtete sellistelt eurodes nomineeritud ja kõrge kvaliteediga võlakirjadelt, mille tähtaeg on ligilähedane seonduva pensionikohustuse tähtajale.

Kindlustusmatemaatiline kasum ja kahjum võivad tuleneda kogemustel põhinevatest kohandustest (kui tegelikud tulemused erinevad eelnevatest kindlustusmatemaatilistest eeldustest) ning kindlustusmatemaatiliste eelduste muudatustest.

²¹ Töötajate vabatahtlike sissemaksetega kogutud vahendeid võib pensioniikka jõudmisel kasutada täiendava pensioni ostmiseks. Sellest hetkest lisatakse kõnealune pension määratud väljamaksega seotud kohustusele.

Määratud väljamakse netomaksumus

Määratud väljamakse netomaksumus jagatakse tulude ja kulude aruandes esitatavateks komponentideks ning bilansi kirjes „Ümberhindluskontod” kajastavateks pensionihüvitiste ümberhindamisteks.

Tulude ja kulude aruandes kajastuv netosumma hõlmab järgmist:

- (a) aruandeaastal makstud määratud pensionihüvitistega seotud jooksvad teeninduskulud;
- (b) määratud väljamaksega netokohustuselt diskontomäära alusel makstav netointress;
- (c) muude pikaajaliste hüvitiste ümberhindamised tervikuna.

Kirjes „Ümberhindluskontod” kajastatud netosumma hõlmab järgmist:

- (a) määratud väljamaksega kohustusest tulenev kindlustusmatemaatiline kasum ja kahjum;
- (b) varadelt saadav tegelik tulu, v.a summad, mis sisalduvad määratud väljamaksega netokohustuselt saadud netointressis;
- (c) vara ülemmäära mõju muutused, mis ei hõlma määratud väljamaksega netokohustuselt saadud netointressis sisalduvaid summasid.

Sõltumatud kindlustusmatemaatikud hindavad neid summasid igal aastal, et teha kindlaks raamatupidamisaruandes kajastatavate asjakohaste kohustuste suurus.

Ringluses olevad pangatähed

Europangatähti lasevad ringlusesse EKP ja euroala riikide keskpangad, kes koos moodustavad eurosüsteemi.²² Ringluses olevate europangatähtede koguväärtus jaotatakse eurosüsteemi riikide keskpankade vahel iga kuu viimasel tööpäeval vastavalt pangatähtede jaotamise alusele.²³

EKP-le jaotatud osa ringluses olevate europangatähtede koguväärtusest on 8% ja see on avaldatud bilansi kohustuste poolel kirjes „Ringluses olevad pangatähed”. EKP osa europangatähtede koguväljalaskes on tagatud tema nõuetega liikmesriikide keskpankade vastu. Need intressi kandvad nõuded²⁴ avaldatakse allkirjes „Eurosüsteemisesed nõuded: nõuded seoses euro pangatähtede jaotamisega eurosüsteemis” (vt teema „EKPSi-sisesed/eurosüsteemisesed saldod”

²² 13. detsembri 2010. aasta otsus EKP/2010/29 euro pangatähtede emiteerimise kohta (uuesti sõnastatud), ELT L 35, 9.2.2011, lk 26 (koos muudatustega).

²³ Pangatähtede jaotamise alus – protsentuaalne väärtus, mis tuleneb EKP osa arvesse võtmisest europangatähtede koguväljalaskes ja kapitali märkimise aluse kohaldamisest riikide keskpankade osale selles kogusummas.

²⁴ 25. novembri 2010. aasta otsus EKP/2010/23 eurot rahaühikuna kasutatavate liikmesriikide keskpankade emissioonitulu jaotuse kohta (uuesti sõnastatud, koos muudatustega), ELT L 35, 9.2.2011, lk 17.

arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Nõuetelt laekuv intressitulu esitatakse tulude ja kulude aruande kirjes „Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis”.

Kasumi vahejaotus

Summa, mis võrdub tuluga, mille EKP saab ringluses olevatelt europangatähtedelt ja rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavatelt väärtpaberitelt, mis on ostetud a) väärtpaberituruprogrammi, b) kaetud võlakirjade kolmanda ostukava ja c) varaga tagatud väärtpaberite ostukava, ning d) avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames, jaotatakse euroala riikide keskpankadele samal majandusaastal, mil see tekib. Kui EKP nõukogu ei otsusta teisiti, jaotab EKP selle tulu järgneva aasta jaanuaris kasumi vahejaotuse käigus.²⁵ Jaotatakse kogu tulu (välja arvatud juhul, kui see on suurem kui EKP aasta puhaskasum), võttes arvesse EKP nõukogu otsuseid eraldiste kohta valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariskide katteks. EKP nõukogu võib ka otsustada, et kulud, mida EKP kannab seoses europangatähtede väljaandmise ja käitlemisega, kaetakse ringluses olevatelt europangatähtedelt saadud tulust.

Muud küsimused

EKP juhatus on seisukohal, et EKP kui keskpanga rolli arvestades ei pakuks tema rahavoogude aruande avaldamine finantsaruande lugejatele olulist asjakohast lisateavet.

Euroopa Liidu Nõukogu on kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 27 ja EKP nõukogu soovitusel heaks kiitnud otsuse nimetada Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft EKP välisaudiitoriks viieks aastaks kuni 2017. majandusaasta lõpuni.

²⁵ EKP 15. detsembri 2014. aasta otsus (EL) 2015/298 Euroopa Keskpanga tulu vahepealse jaotamise kohta (EKP/2014/57; uuesti sõnastatud; koos muudatustega), ELT L 53, 25.2.2015, lk 24.

Bilansi lisa

1 Kuld ja nõuded kullas

2015. aasta 31. detsembri seisuga kuulus EKP-le 16 229 522 untsi²⁶ puhast kulda (2014. aastal 16 178 193 untsi). Kullavarude kasvu tingis 51 329 untsi kulla²⁷ ülekandmine Leedu keskpanga poolt EKP-le seoses Leedus ühisraha kasutuselevõttuga. Vaatamata EKP kullavarude kasvule vähenes nende väärtus eurodes kullahinna languse tõttu 2015. aastal (vt teema „Kuld ning välisvaluutavarad ja kohustused” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas ning kirje 14 „Ümberhindluskontod”).

2 Nõuded välisväärings euroalaväliste ja euroala residentide vastu

2.1 Nõuded IMFi vastu

See varade kirje kajastab EKP-le kuuluvaid Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikuid (SDRid) seisuga 31. detsember 2015. Nõuded tulenevad EKP ja Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) vahelisest kahepoolsest arvestusühikute ostu-müügikokkuleppest, mille kohaselt IMF võib EKP nimel korraldada SDRide müüki või ostu eurode eest vastavalt kindlaksmääratud miinimum- ja maksimumtasemetele. Raamatupidamises käsitletakse SDRi välisvääringsuna (vt teema „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). EKP-le kuuluvate IMFi arvestusühikute väärtuse kasv eurodes oli peamiselt tingitud SDRide tugevnemisest euro suhtes 2015. aastal.

2.2 Pangakontode jäägid, väärtpaberinvesteeringud, välislaenud ja muud välisvarad; nõuded välisväärings euroala residentide vastu

Need kaks kirjet hõlmavad pangakontode jääke ja laene välisväärings ning USA dollarites ja Jaapani jeenides nomineeritud väärtpaberinvesteeringuid.

Nõuded euroalaväliste residentide vastu	2015 €	2014 €	Muutus €
Arvelduskontod	4 398 616 340	2 618 332 591	1 780 283 749
Rahaturuhiused	1 666 345 182	1 035 952 558	630 392 624
Pöördrepotehingud	831 266 648	986 131 163	(154 864 515)
Väärtpaberinvesteeringud	42 133 979 087	39 090 487 693	3 043 491 394
Kokku	49 030 207 257	43 730 904 005	5 299 303 252

²⁶ Vastab 504,8 tonnile.

²⁷ Ülekanne väärtusega 50,7 miljonit eurot jõustus seisuga 1. jaanuar 2015.

Nõuded euroala residentide vastu	2015 €	2014 €	Muutus €
Arvelduskontod	953 098	4 035 172	(3 082 074)
Rahaturuhoiused	1 861 761 734	1 599 827 033	261 934 701
Pöördrepitehingud	0	179 865 744	(179 865 744)
Kokku	1 862 714 832	1 783 727 949	78 986 883

Nende positsioonide väärtuse suurenemine 2015. aastal oli peamiselt tingitud USA dollari ja Jaapani jeeni kallinemisest euro suhtes.

Lisaks kandis Leedu keskpank seoses ühisraha kasutuselevõtuga 1. jaanuaril 2015 EKP-le üle USA dollarites nomineeritud välisvaluutareserve 287,9 miljoni euro väärtuses.

EKP välisvaluutapositsioon (neto) USA dollarites ja Jaapani jeenides²⁸ 2015. aasta 31. detsembri seisuga:

	2015 miljonit valuutaühikut	2014 miljonit valuutaühikut
USA dollar	46 382	45 649
Jaapani jeen	1 085 596	1 080 094

3 Muud nõuded eurodes euroala krediidasutuste vastu

2015. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje arvelduskontosid euroala residentide juures.

4 Euroala residentide eurodes nomineeritud väärtpaberid

4.1 Rahapoliitistel eesmärkidel hoitavad väärtpaberid

2015. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje väärtpabereid, mille EKP on omandanud kaetud võlakirjade kolme ostukava, väärtpaberituruprogrammi, varaga tagatud väärtpaberite ostukava ja avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames.

Kaetud võlakirjade esimese ostukava raames tehtud ostud viidi lõpule 2010. aasta 30. juuniks ja kaetud võlakirjade teine ostukava lõpetati 31. oktoobril 2012. Väärtpaberituruprogramm lõpetati 6. septembril 2012.

2015. aastal lisandusid kaetud võlakirjade kolmanda ostukava ja varaga tagatud väärtpaberite ostukava raames tehtavatele varaostudele varaostud avaliku sektori

²⁸ Kummaski välisvääringus nomineeritud varad miinus kohustused, mille suhtes kohaldatakse valuuta ümberhindlust. Need kajastatakse kirjetes „Nõuded välisvääringus euroalaväliste residentide vastu”, „Nõuded välisvääringus euroala residentide vastu”, „Viitlaekumised ja ettemakstud kulud”, „Kohustused välisvääringus euroalaväliste residentide ees”, „Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused” (kohustuste poolel) ning „Viitvõlad ja ettemakstud tulud”, võttes arvesse valuutaforvardeid ja valuutavahetustehinguid bilansivälistes kirjetes. Ei sisalda välisvääringus nomineeritud finantsinstrumentide hinna ümberhindlusest saadud tulu.

väärtpaberite ostukava raames.²⁹ Kaetud võlakirjade kolmas ostukava, varaga tagatud väärtpaberite ostukava ja avaliku sektori väärtpaberite ostukava kokku moodustavad laiendatud varaostukava.³⁰ Iga kuu teevad riikide keskpangad ja EKP laiendatud varaostukava raames oste keskmiselt kuni 60 miljardi euro ulatuses. Varasid kavatakse osta kuni 2017. aasta märtsi lõpuni ning igal juhul seni, kuni inflatsiooni areng on EKP nõukogu hinnangul püsivalt kohandunud ning kooskõlas nõukogu eesmärgiga hoida inflatsioonimäär keskpika aja jooksul 2% tasemest allpool, ent selle lähedal.

Kõigi kuue ostukava raames omandatud väärtpabereid hinnatakse amortiseeritud soetusmaksumuse alusel, mida väärtuse langusel korrigeeritakse (vt teema „Väärtpaberid“ arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Iga-aastasel varade väärtuse languse kontrollimisel võetakse aluseks hinnangulised tagasisaadavad summad aasta lõpu seisuga; tulemused kiidab heaks EKP nõukogu. Käesoleval aastal tuvastati kontrollimise käigus ainult üks, väärtpaberituruprogrammiga seotud näitaja. See ei mõjutanud siiski EKP edasisi oodatavaid sularahavooge ning seega ei tuvastatud 2015. aastal väärtuse langust.

EKP hoitavate väärtpaberite amortiseeritud soetusmaksumused ja turuväärtused³¹, mida ei kajastata bilansis või tulude ja kulude aruandes ning mis esitatakse vaid võrdluse eesmärgil, on järgmised:

	2015 €		2014 €		Muutus €	
	Amortiseeritud soetusmaksumus	Turuväärtus	Amortiseeritud soetusmaksumus	Turuväärtus	Amortiseeritud soetusmaksumus	Turuväärtus
Kaetud võlakirjade esimene ostukava	1 786 194 503	1 898 990 705	2 395 178 568	2 576 479 183	(608 984 065)	(677 488 478)
Kaetud võlakirjade teine ostukava	933 230 549	1 013 540 352	1 249 397 951	1 367 880 767	(316 167 402)	(354 340 415)
Kaetud võlakirjade kolmas ostukava	11 457 444 451	11 396 084 370	2 298 798 185	2 314 787 199	9 158 646 266	9 081 297 171
Väärtpaberituruprogramm	8 872 443 668	10 045 312 608	10 100 343 269	11 247 795 991	(1 227 899 601)	(1 202 483 383)
Varaga tagatud väärtpaberite ostukava	15 321 905 622	15 220 939 054	1 744 230 394	1 742 441 349	13 577 675 228	13 478 497 705
Avaliku sektori väärtpaberite ostukava	39 437 433 065	39 372 318 024	–	–	39 437 433 065	39 372 318 024
Kokku	77 808 651 858	78 947 185 113	17 787 948 367	19 249 384 489	60 020 703 491	59 697 800 624

Kaetud võlakirjade a) esimese ja teise ostukava ning b) väärtpaberituruprogrammi alusel hoitavate portfelliide amortiseeritud soetusmaksumus vähenes seoses väärtpaberite lunastamisega.

EKP nõukogu hindab regulaarselt finantsriske, mis on seotud kõigi kõnealuste kavade raames hoitavate väärtpaberitega.

²⁹ Avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames võivad EKP ja riikide keskpangad osta järelturgudelt eurodes nomineeritud väärtpabereid, mille on emiteerinud euroala keskvalitsused, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või euroalal asuvad tunnustatud asutused, rahvusvahelised organisatsioonid ja mitmepoolsed arengupangad.

³⁰ Lisateavet varaostukava kohta saab [EKP veebilehelt](#).

³¹ Turuväärtused on ligikaudsed ja tuletatakse turunoteeringute alusel. Kui turunoteeringud ei ole kättesaadavad, arvutatakse turuväärtused eurosüsteemi sisemudelite abil.

5 Eurosüsteemisesed nõuded

5.1 Nõuded seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis

See kirje hõlmab EKP nõudeid euroala riikide keskpankade vastu seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Nõuetelt makstav intress arvutatakse iga päev vastavalt eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hiliseimale kättesaadavale intressi piirmäärale (vt lisa kirje 22.2 „Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis”).

6 Muud varad

6.1 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

See vara hõlmab 2015. aasta 31. detsembri seisuga järgmisi põhikirjeid:

	2015 €	2014 €	Muutus €
Maksumus			
Maa ja ehitised	1 027 242 937	997 154 850	30 088 087
Sisseseade	219 897 386	212 838 181	7 059 205
Arvutite riist- ja tarkvara	77 350 193	71 812 322	5 537 871
Seadmed, mööbel ja mootorsõidukid	92 000 437	82 854 876	9 145 561
Pooleliolevad ehitised	244 590	16 163 065	(15 918 475)
Muu põhivara	9 453 181	8 241 408	1 211 773
Maksumus kokku	1 426 188 724	1 389 064 702	37 124 022
Akumuleeritud amortisatsioon			
Maa ja ehitised	(79 468 891)	(88 477 513)	9 008 622
Sisseseade	(15 827 521)	(72 342)	(15 755 179)
Arvutite riist- ja tarkvara	(45 530 493)	(38 380 961)	(7 149 532)
Seadmed, mööbel ja mootorsõidukid	(20 831 615)	(11 908 686)	(8 922 929)
Muu põhivara	(883 374)	(628 541)	(254 833)
Akumuleeritud amortisatsioon kokku	(162 541 894)	(139 468 043)	(23 073 851)
Bilansiline netoväärtus	1 263 646 830	1 249 596 659	14 050 171

EKP uued hooned võeti kasutusele 2014. aasta novembris. Seega arvestatakse nende amortisatsiooni alates 2015. aasta jaanuarist kooskõlas EKP arvestuspõhimõtetega (vt teema „Põhivara käsitlemine” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

Varade vähenemine kirjes „Pooleliolevad ehitised” oli valdavalt tingitud 2014. aasta 31. detsembril veel valmimisjärgus olnud EKP uute hoonetega seotud varade lõpparvestusega ning seonduvate kulude kandmisega 2015. aasta vastavatesse põhivarakirjetesse. Nende ülekannetega seoses ning EKP uute hoonetega kaasnenud edasise tegevuse tulemusel suurenesid 2015. aastal kulud kirjes „Maa ja ehitised”.

Maa ja ehitiste akumulieeritud amortisatsiooni vähenemine 2015. aastal oli tingitud selliste artiklitega seotud kapitaliseeritud remondikulude mahaarvamisesest, mida enam ei kasutatud.

6.2 Muud finantsvarad

Kirje hõlmab EKP kapitali ja reservide vastaskirjeks olevate EKP omavahendite investeeringuid³² ning muid finantsvarasid, kuhu kuulub 3211 Rahvusvaheliste Arvelduste Panga aktsiat soetusmaksumusega 41,8 miljonit eurot.

Selle kirje põhiosad on järgmised:

	2015 €	2014 €	Muutus €
Arvelduskontod eurodes	30 000	4 684 410	(4 654 410)
Eurodes nomineeritud väärtpaberid	19 192 975 459	19 091 635 302	101 340 157
Pöördrepitehingud eurodes	1 188 997 789	1 488 138 078	(299 140 289)
Muud finantsvarad	41 914 335	41 902 068	12 267
Kokku	20 423 917 583	20 626 359 858	(202 442 275)

Varade vähenemisele selles kirjes aitas kaasa 2014. aasta 31. detsembri seisuga pooleli olnud tagasiostutehingute arveldamine 2015. aastal (vt 12.3 „Mitmesugused muud kohustused”).

6.3 Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused

Kirje hõlmab eeskätt 2015. aasta 31. detsembri seisuga lõpetamata valuutavahetustehingute ja valuutaforvardite ümberhindlusest tulenevaid muutusi (vt lisa kirje 19 „Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid”). Muutused tulenevad sellest, et tehingud konverteeritakse eurodesse bilansipäeval kehtiva vahetuskursi alusel, võrreldes väärtusega eurodes, mis saadaks tehingute konverteerimisel vastava välisvääringu keskmise maksumuse alusel kõnealusel päeval (vt teemad „Bilansivälised instrumendid” ja „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

Kirje hõlmab ka pooleliolevate intressimäära vahetustehingutega seotud ümberhindluskasumit (vt lisa kirje 18 „Intressimäära vahetustehingud”).

6.4 Viitlaekumised ja ettemakstud kulud

2015. aastal hõlmas see kirje väärtpaberitelt laekunud kupongiintresse, sh väärtpaberite soetamisel makstud intresse 1186,6 miljoni euro väärtuses (2014. aastal 603,9 miljonit eurot; vt lisa kirje 2.2 „Pangakontode jäägid,

³² Omavahendite portfelli haldamisel tehtud repotehingud esitatakse kohustuste poolel kirjes „Mitmesugused muud kohustused” (vt 12.3 „Mitmesugused muud kohustused”).

väärtpaberiinvesteeringud, välislaenu ja muud välisvarad”, „Nõuded välisväärings euroala residentide vastu”, kirje 4 „Euroala residentide eurodes nomineeritud väärtpaberid” ja kirje 6.2 „Muu finantsvara”).

Lisaks hõlmas kirje euroala riikide keskpankade TARGET2 saldodelt 2015. aasta detsembri eest saada olevat tekkepõhist intressi 33,2 miljonit eurot (2014. aastal 25,5 miljonit eurot) ja europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas) seotud EKP nõuetelt aasta viimase kvartali eest saada olevat tekkepõhist intressi 10,8 miljonit eurot (2014. aastal 10,0 miljonit eurot).

Kirjes kajastatakse ka a) eurosüsteemi ühisprojektidelt saadud tulu (vt lisa kirje 28 „Muu tulu”), b) muudelt finantsvaradelt arvestatud intresse ja c) mitmesuguseid ettemakseid.

6.5 Mitmesugused muud varad

Kirje hõlmab peamiselt EKP kasumi vahejaotusest laekunud summasid (vt teema „Kasumi vahejaotus” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas ning lisa kirje 11.2 „Muud eurosüsteemisiseseid (neto)kohustused”).

Kirje hõlmas ka 2015. aasta 31. detsembri seisuga lõpetamata valuutavahetustehingute ja valuutaforvardite saldosisid. Need tulenevad sellest, et tehingud konverteeritakse eurodesse bilansipäeval kehtiva vastava vääringu keskmise maksumuse alusel, võrreldes seda euroväärtusega, milles tehingud esialgselt kajastatakse (vt teema „Bilansivälised instrumendid” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

7 Ringluses olevad pangatähed

See kirje kajastab EKP osa (8%) ringluses olevate europangatähtede koguväärtusest (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

8 Kohustused eurodes teiste euroala residentide ees

8.1 Muud kohustused

See kirje hõlmab Euro Pangaliidu (EBA) liikmete hoieid, mida kasutatakse TARGET2 süsteemi kaudu arveldatavate EBA maksete puhul EKP-le tagatise andmiseks.

9 Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees

2015. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje 1,5 miljardi euro (2014. aastal 0,9 miljardit eurot) ulatuses euroalaväliste keskpankade nõudeid EKP vastu, mis tulenevad TARGET2 tehingutest või on nende vastaskirjed. Selle kirje mahu suurenemine 2015. aastal oli tingitud euroala residentide maksetest euroalaväliste residentidele (vt lisa kirje 11.2 „Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused”).

Ülejäänud osa kirjest hõlmab 0,8 miljardi euro (2014. aastal 0 eurot) suurust kohustust, mis tuleneb USA Föderaalreservi Süsteemiga sõlmitud ajutisest vastastikusest valuutakokkuleppest. Selle raames varustab USA Föderaalreserv EKPd vahetustehingute kaudu USA dollaritega, et pakkuda eurosüsteemi osapooltele lühiajalisi vahendeid USA dollarites. Samal ajal teeb EKP pöördvahetustehinguid euroala riikide keskpankadega, kes kasutavad saadud vahendeid USA dollarites likviidsust lisavate operatsioonide (pöördtehingud) teostamiseks eurosüsteemi osapooltega. Nende tehingute tulemuseks olid EKP ja liikmesriikide keskpankade vahelised eurosüsteemisesed saldod (vt 11.2 „Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused”). Pöördvahetustehingud USA Föderaalreservi Süsteemiga ja euroala riikide keskpankadega toovad lisaks kaasa forvardnõuded ja -kohustused, mis kajastatakse bilansivälistes kirjetes (vt lisa kirje 19 „Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid”).

10 Kohustused välisväeringus euroalaväliste residentide ees

10.1 Hoiused, kontojäägid ja muud kohustused

2014. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje kohustusi, mis tulenesid EKP välisvaluutareservide haldamisega seoses euroalaväliste residentidega sõlmitud tagasiostulepingutest.

2015. aasta 31. detsembri seisuga ei olnud sellega seoses täitmata kohustusi.

11 Eurosüsteemisesed kohustused

11.1 Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused

Kirje hõlmab eurosüsteemiga liitumisel EKP-le üle kantud välisvaluutareservidest tulenevaid kohustusi euroala riikide keskpankade ees.

	Alates 1. jaanuarist 2015 €	Seisuga 31. detsember 2014 €
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	1 435 910 943	1 435 910 943
Deutsche Bundesbank	10 429 623 058	10 429 623 058
Eesti Pank	111 729 611	111 729 611
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	672 637 756	672 637 756
Bank of Greece	1 178 260 606	1 178 260 606
Banco de España	5 123 393 758	5 123 393 758
Banque de France	8 216 994 286	8 216 994 286
Banca d'Italia	7 134 236 999	7 134 236 999
Central Bank of Cyprus	87 679 928	87 679 928
Latvijas Banka	163 479 892	163 479 892
Lietuvos bankas	239 453 710	–
Banque centrale du Luxembourg	117 640 617	117 640 617
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	37 552 276	37 552 276
De Nederlandsche Bank	2 320 070 006	2 320 070 006
Oesterreichische Nationalbank	1 137 636 925	1 137 636 925
Banco de Portugal	1 010 318 483	1 010 318 483
Banka Slovenije	200 220 853	200 220 853
Národná banka Slovenska	447 671 807	447 671 807
Suomen Pankki – Finlands Bank	728 096 904	728 096 904
Kokku	40 792 608 418	40 553 154 708

Leedu keskpanga nõude suuruseks määrati 239 453 710 eurot tagamaks, et selle nõude ja teiste euro kasutusele võtnud riikide keskpankade kogunõude suhtarv oleks võrdne suhtarvuga, mis väljendab EKP kapitali märkimise aluses Leedu keskpanga osakaalu teiste euroala riikide keskpankade koguosaala suhtes. Nõude ja ülekantud varade väärtuse vahet (vt lisa kirje 1 „Kuld ja nõuded kullas”, kirje 2.2 „Pangakontode jäägid, väärtpaberinvesteeringud, välislaenu ja muud välisvarad” ja „Nõuded välisväärings euroala residentide vastu”) käsitleti osana Leedu keskpanga EKPSi põhikirja artikli 48.2 kohasest panusest reservidesse ja eraldistesse, mis on võrdväärsed 2014. aasta 31. detsembri seisuga olemas olnud EKP reservidega (vt lisa kirje 13 „Eraldised” ja kirje 14 „Ümberhindluskontod”).

Nendelt kohustustelt makstav intress arvutatakse iga päev vastavalt eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hiliseimale kättesaadavale intressi piirmäärale, arvestamata kulda, millelt intressi ei maksta (vt tulude ja kulude aruande lisa kirje 22.3 „Riikide keskpankade üle kantud välisvaluutareservidelt makstav intress”).

11.2 Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused

2015. aastal hõlmas see kirje valdavalt euroala riikide keskpankade TARGET2 saldodega seotud nõudeid EKP vastu (vt teema „EKPSi-sisesed/eurosüsteemisesed saldod” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Selle positsiooni netotõus oli peamiselt tingitud laiendatud varaostukava raames tehtud väärtpaberistudest (vt lisa kirje 4 „Euroala residentide eurodes nomineeritud väärtpaberid”), mis arveldati TARGET2 kaudu. Ostude mõju tasakaalustasid osaliselt a) väärtpaberituriprogrammi ning kaetud võlakirjade esimese ja teise ostukava

raames ostetud väärtpaberite lunastamine (arveldati samuti TARGET2 kontode kaudu), b) USA dollarites likviidsust lisavate operatsioonidega seoses keskpankadega teostatud pöördvahetustehingute (*back-to-back* vahetustehingud) summa suurenemine, ning c) euroala residentide poolt euroalavälistele residentidele tehtud maksete arveldamine TARGET2 kaudu (vt lisa kirje 9 „Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees”).

TARGET2 positsioonidelt (v.a USA dollarites likviidsust lisavate operatsioonidega seoses teostatud pöördvahetustehingutest tulenevad saldod) makstav intress arvutatakse iga päev vastavalt eurosüsteemi põhiliste refinantseerimisoperatsioonide hiliseimale kättesaadavale intressi piirmäärale.

Kirje hõlmab ka summasid, mida EKP peab euroala riikide keskpankadele maksma seoses kasumi vahejaotusega (vt teema „Kasumi vahejaotus” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

	2015 €	2014 €
TARGET2ga seotud kohustused euroala riikide keskpankade ees	812 734 808 529	612 892 597 646
TARGET2ga seotud nõuded euroala riikide keskpankade vastu	(730 463 422 714)	(590 153 944 468)
EKP kasumi vahejaotusega seotud kohustused euroala riikide keskpankade ees	812 134 494	840 719 787
Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused	83 083 520 309	23 579 372 965

12 Muud kohustused

12.1 Bilansiväliste instrumentide ümberhindlusest tulenevad erinevused

Kirje hõlmab eeskätt 2015. aasta 31. detsembri seisuga lõpetamata valuutavahetustehingute ja valuutaforvardite ümberhindlusest tulenevaid muutusi (vt lisa kirje 19 „Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid”). Muutused tulenevad sellest, et tehingud konverteeritakse eurodesse bilansipäeval kehtiva vahetuskursi alusel, võrreldes väärtusega eurodes, mis saadaks tehingute konverteerimisel vastava välisvääringu keskmise maksumuse alusel kõnealusel päeval (vt teemad „Bilansivälised instrumendid” ja „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

Kirje hõlmab ka pooleliolevate intressimäära vahetustehingutega seotud ümberhindluskahjumit (vt lisa kirje 18 „Intressimäära vahetustehingud”).

12.2 Viitvõlad ja ettemakstud tulud

2015. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas see kirje liikmesriikide keskpankade poolt EKP-le üle kantud välisvaluutareservidelt makstavat intressi kogu 2015. aasta eest (vt lisa kirje 11.1 „Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused”) ning keskpankade TARGET2 saldode tekkepõhist intressi 2015. aasta viimase kuu eest. Need summad arveldati 2016. aasta jaanuaris.

Kirje hõlmab ka a) ühtse järelevalvemehhanismiga seoses eelkogutud tulu (vt lisa kirje 26 „Järelevalveülesannetega seotud tulu ja kulu”), b) haldustuludega seotud viitlaekumisi ja halduskuludega seotud viitvõlgasid ning c) finantsinstrumentide tekkepõhist intressi.

	2015 €	2014 €	Muutus €
EKP-le üle kantud välisvaluuta-reservid	17 576 514	57 015 146	(39 438 632)
TARGET2	36 393 921	26 309 091	10 084 830
Muud laekumised	41 573 554	12 867 414	28 706 140
Kokku	95 543 989	96 191 651	(647 662)

12.3 Mitmesugused muud varad

2015. aastal hõlmas kirje ka 2015. aasta 31. detsembri seisuga lõpetamata valuutavahetustehingute ja valuutaforvardite saldosisid (vt lisa kirje 19 „Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid”). Need tulenesid sellest, et tehingud konverteeriti eurodesse bilansipäeval kehtiva vastava vääringu keskmise maksumuse alusel, võrreldes seda euroväärtusega, milles tehingud esialgselt kajastati (vt teema „Bilansivälised instrumendid” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas).

2014. aasta 31. detsembri seisuga hõlmas kirje 150,1 miljoni euro väärtuses pooleliolevaid tagasiostutehinguid, mis on seotud EKP omavahendite haldamisega. 2015. aasta 31. detsembri seisuga ei olnud sellega seoses pooleliolevaid tehinguid.

*EKP pensionikavad, muud pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised*³³

Lisaks hõlmab kirje 385,5 miljoni euro väärtuses (2014. aastal 459,7 miljonit eurot) EKP määratud väljamaksega netokohustusi, mis on seotud EKP töötajate, juhatuse liikmete ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmete pensionihüvitiste ja muude pikaajaliste hüvitistega.

³³ Selle kirje kõigis tabelites esitatakse nii EKP juhatuse kui ka järelevalvenõukoguga seotud summad veerus „Juhatus”.

Bilanss

Bilanss hõlmab järgmisi summasid, mis on seotud pensionihüvitiste ning muude pikaajaliste hüvitistega:

	2015 Personal miljonites eurodes	2015 Juhatus miljonites eurodes	2015 Kokku miljonites eurodes	2014 Personal miljonites eurodes	2014 Juhatus miljonites eurodes	2014 Kokku miljonites eurodes
Kohustuste nüüdisväärtus	1116,7	24,1	1140,8	1087,1	24,5	1111,6
Pensionisüsteemi varade õiglase väärtus	(755,3)	–	(755,3)	(651,9)	–	(651,9)
Määratud väljamaksega netokohustus bilansis	361,4	24,1	385,5	435,2	24,5	459,7

2015. aastal hõlmas töötajatega seotud kohustuste nüüdisväärtus (1116,7 miljonit eurot; 2014. aastal 1087,1 miljonit eurot) pensionihüvitistega (v.a pensionid) ja muude pikaajaliste hüvitistega seotud jooksvalt kaetavaid hüvitisi 155,9 miljoni euro ulatuses (2014. aastal 170,3 miljonit eurot). EKP juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmete pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised kaetakse samuti jooksvalt.

Tulude ja kulude aruanne

2015. aasta tulude ja kulude aruandes on kajastatud järgmised summad:

	2015 Personal miljonites eurodes	2015 Juhatus miljonites eurodes	2015 Kokku miljonites eurodes	2014 Personal miljonites eurodes	2014 Juhatus miljonites eurodes	2014 Kokku miljonites eurodes
Jooksvad teeninduskulud	120,0	1,9	121,9	41,7	1,2	42,9
Määratud väljamaksega netokohustuselt saadav netointress	9,5	0,5	10,0	4,5	0,7	5,2
<i>sh:</i>						
<i>Pensionikohustuse kulu</i>	22,9	0,5	23,4	25,1	0,7	25,8
<i>Pensionisüsteemi varadelt saadav intressitulu</i>	(13,4)	–	(13,4)	(20,6)	–	(20,6)
Muude pikaajaliste hüvitiste ümberhindamisest tulenenud kasum/kahjum	2,6	(0,1)	2,5	7,8	0,3	8,1
Kokku kirjes „Personalikulu“	132,1	2,3	134,4	54,0	2,2	56,2

Jooksvad teeninduskulud suurenesid 2015. aastal 121,9 miljoni euroni (2014. aastal 42,9 miljonit eurot) seoses a) diskontomäära alandamisega 3,75%lt 2013. aastal 2,0%-ni 2014. aastal³⁴ ning b) pensionikava liikmete arvu tõusuga 2015. aastal.

³⁴ Jooksvate teeninduskulude hinnanguline suurus arvutatakse eelnenud aasta diskontomäära alusel.

Määratud väljamaksega kohustustes, pensionisüsteemi varades ja ümberhindamistes tehtud muudatused

Määratud väljamaksega pensionikohustuse nüüdisväärtus muutus järgmiselt:

	2015 Personal miljonites eurodes	2015 Juhatus miljonites eurodes	2015 Kokku miljonites eurodes	2014 Personal miljonites eurodes	2014 Juhatus miljonites eurodes	2014 Kokku miljonites eurodes
Pensionikohustus aasta alguses	1087,1	24,5	1111,6	650,6	17,8	668,4
Jooksvad teeninduskulud	120,0	1,9	121,9	41,7	1,2	42,9
Intressikulu pensionikohustuselt	22,9	0,5	23,4	25,1	0,7	25,8
Pensionisüsteemis osalejate sissemaksed	21,7	0,2	21,9	14,0	0,1	14,1
Makstud hüvitised	(7,5)	(0,8)	(8,3)	(7,1)	(0,8)	(7,9)
Ümberhindamisest tulenenud (kasum)/kahjum	(127,5)	(2,2)	(129,7)	362,8	5,5	368,3
Pensionikohustus aasta lõpus	1116,7	24,1	1140,8	1087,1	24,5	1111,6

Määratud väljamaksega kohustusest johtuv 129,7 miljoni euro suurune ümberhindamisest tulenenud kogukasum 2015. aastal suurenes peamiselt tingituna diskontomäära tõusust 2,0%lt 2014. aastal 2,5%le 2015. aastal. Ümberhindamisest tulenenud kogukahjum suurenes 2014. aastal peamiselt tingituna diskontomäära alanemisest 3,75%lt 2013. aastal 2,0%le 2014. aastal.

Töötajate pensionisüsteemi määratud väljamakse samba varade õiglase väärtus muutus 2015. aastal järgmiselt:

	2015 miljonites eurodes	2014 miljonites eurodes
Pensionisüsteemi varade õiglase väärtus aasta alguses	651,9	536,5
Pensionisüsteemi varadelt saadav intressitulu	13,4	20,6
Ümberhindamisest tulenenud kasum	26,8	49,7
Tööandja sissemaksed	46,9	36,4
Pensionisüsteemis osalejate sissemaksed	21,7	14,0
Makstud hüvitised	(5,4)	(5,3)
Pensionisüsteemi varade õiglase väärtus aasta lõpus	755,3	651,9

Nii 2014. kui ka 2015. aastal pensionisüsteemi varade ümberhindamisest tulenenud kasum näitab, et fondiosakute tootlus oli suurem kui hinnanguline intressitulu pensionisüsteemi varadelt.

EKP ja pensionikava liikmete osamaksete suurenemine 2015. aastal oli valdavalt tingitud liikmete arvu tõusust kõnealusel aastal (vt lisa kirje 29 „Personalikulu”).

2015. aastal ümberhindamistes tehtud muutused (vt lisa kirje 14 „Ümberhindluskontod”) olid järgmised:

	2015 miljonites eurodes	2014 miljonites eurodes
Ümberhindamisest tulenenud algne kasum/(kahjum)	(305,6)	4,8
Euroüsteemiga ühinenud keskpankade osamaksed ³⁵	(1,8)	0,0
Pensionisüsteemi varadelt saadav intressitulu	26,8	49,7
Kohustusega seotud kasum/(kahjum)	129,7	(368,3)
Tulude ja kulude aruandes kajastatud kahjum/(kasum)	2,5	8,1
Ümberhindamisest tulenenud lõplik kahjum, mis esitatakse kirjes „Ümberhindluskontod”³⁶	(148,4)	(305,6)

Peamised eeldused

Käesolevas lisas nimetatud hinnangute koostamisel on kindlustusmatemaatikud kasutanud eeldusi, mille juhatuse ja andmete avaldamise eesmärgil heaks kiitnud. Järgnevalt on esitatud peamised eeldused, mida kasutatakse pensionisüsteemiga seotud kohustuse arvutamisel.

	2015 %	2014 %
Diskontomäär	2,50	2,00
Varadelt saadav oodatav tulu ³⁷	3,50	3,00
Tulevane palgatõus ³⁸	2,00	2,00
Tulevane pensionitõus ³⁹	1,40	1,40

2015. aastal moodustasid töötajate vabatahtlikud maksed määratud sissemaksega pensionisambasse 123,3 miljonit eurot (2014. aastal 110,6 miljonit eurot). Need maksed investeeritakse pensionikava varadesse, kuid nendega seoses tekib ka vastavalt sama suur kohustus.

13

Eraldised

Kirje hõlmab peamiselt valuutakursi, intressimäära, krediidi ja kullahinnariski katteks ettenähtud eraldist.

³⁵ Seoses ühisraha kasutuselevõtuga Leedus mõjutasid Leedu keskpanga osamaksed kõigi EKP ümberhindluskontode saldoisid. Ümberhindluskontodel 2014. aasta 31. detsembri seisuga kajastatud ümberhindamisest tingitud kahjumi tulemusel vähenesid kokkuvõttes Leedu keskpanga osamaksed.

³⁶ Summad ei pruugi ümardamise tõttu ühtida.

³⁷ Neid eeldusi kasutati EKP määratud väljamaksetega pensionikohustuse (mida rahastatakse kapitalitagatistega varadest) arvutamiseks.

³⁸ Lisaks arvestatakse individuaalse palgatõusuga kuni 1,8% aastas olenevalt pensionisüsteemi liikme vanusest.

³⁹ EKP pensionisüsteemi eeskirjade kohaselt tõstetakse pensione igal aastal. Kui EKP töötajate üldine palgatõus on hindade inflatsioonist väiksem, suurendatakse pensione kooskõlas üldise palgatõusuga. Kui üldine palgatõus ületab hindade inflatsiooni, lähtutakse sellest pensionitõusu määramisel, tingimisel et EKP pensionikavade finantsolukord võimaldab pensione tõsta.

Valuuta-, intressi-, krediidi- ja kullahinnariski katteks ettenähtud eraldist kasutatakse tulevase realiseeritud ja realiseerimata kahjumi ning eelkõige ümberhindluskontodega katmata hindamiskahjude katmiseks määral, mida EKP nõukogu peab vajalikuks. Eraldise suurust ja jätkuvat vajadust kontrollitakse igal aastal eespool nimetatud riskidele EKP poolt antud hinnangu alusel, võttes arvesse mitmeid tegureid. Eraldis koos kõigi üldreservfondis hoitavate summadega ei tohi ületada euroala riikide keskpankade sissemaksete kogumahtu EKP kapitalis.

Seoses ühisraha kasutuselevõtuga Leedus kandis Leedu keskpank valuutakursi-, intressimäära-, krediidi- ja kullahinnariski katteks ettenähtud eraldisse 44 728 929 eurot seisuga 1. jaanuar 2015⁴⁰. Selle tulemusel suurenes eraldis 7 619 884 851 euroni. Pärast EKP sissemakstud kapitali suurendamist (vt lisa kirje 15 „Kapital ja reservid”) 2015. aastal vastab see summa euroala riikide keskpankade sissemaksete kogumahule EKP kapitalis seisuga 31. detsember 2015.

14 Ümberhindluskontod

See kirje hõlmab peamiselt varade, kohustuste ja bilansiväliste instrumentidega seotud realiseerimata kasumist tulenevaid ümberhindlusreserve (vt teemad „Tulude kajastamine”, „Kuld ning välisvaluutavarad ja -kohustused”, „Väärtpaberid” ning „Bilansivälised instrumendid” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas). Kirje hõlmab ka EKP määratud väljamaksega netokohustuste ümberhindamisi, mis on seotud pensionihüvitistega (vt teema „EKP pensionikavad, muud pensionihüvitised ja muud pikaajalised hüvitised” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas ja lisa kirje 12.3 „Mitmesugused muud kohustused”).

Seoses Leedus ühisraha kasutuselevõtuga kandis Leedu keskpank 2015. aasta 1. jaanuari seisuga reservi 117,7 miljonit eurot.

	2015 €	2014 €	Muutus €
Kuld	11 900 595 095	12 065 394 836	(164 799 741)
Välisvääring	12 272 562 352	7 046 435 041	5 226 127 311
Väärtpaberid ja muud finantsinstrumendid	808 078 836	1 131 424 399	(323 345 563)
Pensionihüvitistega seotud määratud väljamaksega netokohustus	(148 413 109)	(305 609 580)	157 196 471
Kokku	24 832 823 174	19 937 644 696	4 895 178 478

Ümberhindluskontode mahu suurenemise tingis peamiselt euro odavnemine USA dollari ja Jaapani jeeni suhtes 2015. aastal.

⁴⁰ Osamakse tehti kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 48.2.

Aasta lõpu ümberhindlusel kasutatud vahetuskursid olid järgmised:

Vahetuskursid	2015	2014
USD/EUR	1,0887	1,2141
JPY/EUR	131,07	145,23
EUR/SDR	1,2728	1,1924
Kuld (EUR/oz)	973,225	987,769

15 Kapital ja reservid

15.1 Kapital

1. jaanuaril 2015 võeti Leedus kasutusele ühisraha. Kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 48.1 maksis Leedu keskpank 43 051 594 eurot ehk oma järelejäänud osa EKP kapitalist seisuga 1. jaanuar 2015⁴¹. Nimetatud makse tulemusel kasvas EKP sissemakstud kapital 7 697 025 340 eurolt 2014. aasta 31. detsembri seisuga 7 740 076 935 euronit seisuga 1. jaanuar 2015. Muudatused on esitatud järgnevas tabelis:⁴²

⁴¹ EKP 31. detsembri 2014. aasta otsus (EL) 2015/287 kapitali sissemaksmise, välisvaluutareservide ülekande ja sissemaksete kohta Euroopa Keskpanga reservidesse ja eraldistesse Lietuvos bankase poolt (EKP/2014/61, ELT L 50, 21.1.2014, lk 44).

⁴² Esitatud summad on ümardatud lähima euronit. Ümardamise tõttu ei pruugi tabelis esitatud vahe- ja kogusummad ühtida kõigi arvude summaga.

	Kapitali märkimise alus alates 1. jaanuarist 2015 %	Sissemakstud kapital alates 1. jaanuarist 2015 €	Kapitali märkimise alus seisuga 31. detsember 2014	Sissemakstud kapital seisuga 31. detsember 2014 €
Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique	2,4778	268 222 025	2,4778	268 222 025
Deutsche Bundesbank	17,9973	1 948 208 997	17,9973	1 948 208 997
Eesti Pank	0,1928	20 870 614	0,1928	20 870 614
Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland	1,1607	125 645 857	1,1607	125 645 857
Bank of Greece	2,0332	220 094 044	2,0332	220 094 044
Banco de España	8,8409	957 028 050	8,8409	957 028 050
Banque de France	14,1792	1 534 899 402	14,1792	1 534 899 402
Banca d'Italia	12,3108	1 332 644 970	12,3108	1 332 644 970
Central Bank of Cyprus	0,1513	16 378 236	0,1513	16 378 236
Latvijas Banka	0,2821	30 537 345	0,2821	30 537 345
Lietuvos bankas	0,4132	44 728 929	–	–
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21 974 764	0,2030	21 974 764
Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta	0,0648	7 014 605	0,0648	7 014 605
De Nederlandsche Bank	4,0035	433 379 158	4,0035	433 379 158
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212 505 714	1,9631	212 505 714
Banco de Portugal	1,7434	188 723 173	1,7434	188 723 173
Banka Slovenije	0,3455	37 400 399	0,3455	37 400 399
Národná banka Slovenska	0,7725	83 623 180	0,7725	83 623 180
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,2564	136 005 389	1,2564	136 005 389
Vahesumma – euroala riikide keskpangad	70,3915	7 619 884 851	69,9783	7 575 155 922
Българска народна банка (Bulgaaria keskpank)	0,8590	3 487 005	0,8590	3 487 005
Česká národní banka	1,6075	6 525 450	1,6075	6 525 450
Danmarks Nationalbank	1,4873	6 037 512	1,4873	6 037 512
Hrvatska narodna banka	0,6023	2 444 963	0,6023	2 444 963
Lietuvos bankas	–	–	0,4132	1 677 335
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	5 601 129	1,3798	5 601 129
Narodowy Bank Polski	5,1230	20 796 192	5,1230	20 796 192
Banca Națională a României	2,6024	10 564 124	2,6024	10 564 124
Sveriges Riksbank	2,2729	9 226 559	2,2729	9 226 559
Bank of England	13,6743	55 509 148	13,6743	55 509 148
Vahesumma – euroalavälise liikmesriikide keskpangad	29,6085	120 192 083	30,0217	121 869 418
Kokku	100,0000	7 740 076 935	100,0000	7 697 025 340

Euroalavälised liikmesriigid peavad tasuma 3,75% oma osast märgitud kapitalis EKP tegevuskulude katmiseks. 2015. aasta lõpus ulatus see summa 120 192 083 euroni. Euroalavälise liikmesriikide keskpankadel ei ole õigust saada osa EKP jaotatavast kasumist, sealhulgas eurosüsteemis pangatähtede jaotamisest saadavast tulust; samuti ei ole nad kohustatud rahastama EKP võimalikke kahjusid.

Bilansivälised instrumendid

16 Automatiseeritud väärtpaberilaenuandmise programm

EKP on omavahendite haldamisega seoses sõlminud automatiseeritud väärtpaberilaenuandmise programmi käsitleva kokkuleppe, mille kohaselt teeb määratud esindaja EKP nimel väärtpaberilaenu tehinguid mitme EKP poolt kõlblikuks tunnistatud osapoolega.

Lisaks on EKP kooskõlas EKP nõukogu otsustega teinud laenuandmise eesmärgil kättesaadavaks tema omanduses olevad väärtpaberid, mis on ostetud kaetud võlakirjade esimese, teise ja kolmanda ostukava ning avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames; samuti väärtpaberituruprogrammi raames ostetud väärtpaberid, mis on kõlblikud ka avaliku sektori väärtpaberite ostukava raames.

EKP kehtestatud väärtpaberite laenuks andmise korra raames oli 2015. aasta 31. detsembri seisuga pooleliolevaid pöördtehinguid 4,5 miljardi euro väärtuses (2014. aastal 4,8 miljardit eurot). Sellest summast 0,3 miljardit eurot (2014. aastal 0 eurot) oli seotud rahapoliitilistel eesmärkidel hoitavate väärtpaberite laenudega.

17 Intressimäära futuurid

2015. aasta 31. detsembri seisuga olid pooleli järgmised välisvaluutatehingud (aasta lõpu turuintressimäärade järgi):

Välisvääringu intressimäära futuurid	2015 Lepinguline väärtus €	2014 Lepinguline väärtus €	Muutus €
Ost	694 406 172	911 374 681	(216 968 509)
Müük	690 554 100	1 001 647 311	(311 093 211)

Neid tehinguid tehti EKP välisvaluutareservide haldamisel.

18 Intressimäära vahetustehingud

2015. aasta 31. detsembri seisuga oli pooleliolevaid intressivahetustehinguid tingliku väärtusega 274,5 miljonit eurot (2014. aastal 270,8 miljonit eurot) aasta lõpu turuintressimäärade järgi. Neid tehinguid tehti EKP välisvaluutareservide haldamisel.

19 Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid

Välisvaluutareserve haldamine

Valuutavahetustehinguid ja valuutaforvardeid tehti 2015. aastal EKP välisvaluutareserve haldamisel. 2015. aasta 31. detsembri seisuga olid täitmata järgmised kõnealuste tehingutega seotud nõuded ja kohustused (aasta lõpu turuintressimäärade järgi) arveldustähtajaga 2016. aastal:

Valuutavahetustehingud ja valuutaforvardid	2015 €	2014 €	Muutus €
Nõuded	2 467 131 004	1 899 819 430	567 311 574
Kohustused	2 484 517 472	1 777 894 537	706 622 935

Likviidsust lisavad operatsioonid

2015. aasta 31. detsembri seisuga oli täitmata USA dollarites nomineeritud nõudeid ja kohustusi (lõpptähtajaga 2016. aastal), mis tekkisid seoses USA dollarites likviidsuse pakkumisega eurosüsteemi osapooltele (vt lisa kirje 9 „Kohustused eurodes euroalaväliste residentide ees”).

20 Laenutehingute haldamine

EKP jätkas 2015. aastal laenuvõtmis- ja laenuandmistegevuse haldamist ELis keskmise tähtajaga rahalise abi süsteemi, Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi, Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa stabiilsusmehhanismi raames ning ka Kreeka krediidikorralduse lepingu raames. 2015. aastal töötles EKP kõnealuste operatsioonidega seotud makseid, samuti liikmete osalusmakseid seoses Euroopa stabiilsusmehhanismi lubatud aktsiakapitaliga.

21 Pooleliolevate kohtuasjadega seotud tingimuslikud kohustused

Mitu Küprose krediidasutuste hoiustajat, aktsionäri ja võlakirjaomanikku esitas EKP ja teiste ELi institutsioonide vastu kolm kohtuasja. Kaebajad väitsid, et nad on kannatanud finantskahju meetmete tõttu, mis nende hinnangul on kaasa toonud asjaomaste krediidasutuste restruktureerimise Küprose finantsabiprogrammi raames. 2014. aastal tegi Euroopa Liidu Üldkohus kaheteistkümne sarnase juhtumi kohta otsuse, et neid ei võeta menetlusse. Neist kaheksa kaevati edasi. EKP osalemine protsessis, mille järel sõlmiti finantsabiprogramm, piirdus tehnilise nõu andmisega vastavalt Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingule ja koostöös Euroopa Komisjoniga; samuti avaldati mittesiduv arvamus Küprose kriisilahendusseaduse eelnõu kohta. Seepärast eeldatakse, et EKP ei kannu nende kohtuasjadega seoses kahju.

Tulude ja kulude aruande lisa

22 Puhas intressitulu

22.1 Intressitulu välisvaluutareservidelt

Kirje hõlmab EKP välisvaluutareservidega seotud intressitulu, millest intressikulu on maha arvatud, järgmiselt:

	2015 €	2014 €	Muutus €
Intressitulu arvelduskontodelt	552 459	548 634	3825
Intressitulu rahaturu hoiustelt	6 306 443	4 234 448	2 071 995
Intressitulu pöördrepitehingutelt	38 311	208 426	(170 115)
Intressitulu pöördrepitehingutelt	2 920 201	867 860	2 052 341
Intressitulu väärtpaperitelt	261 121 900	206 165 493	54 956 407
Intressitulu/(intressikulu) intressimäära vahetuslepingutelt	(861 355)	407 588	(1 268 943)
Intressitulu forvard- ja vahetustehingutelt välisvääringus	13 127 982	4 570 710	8 557 272
Intressitulu välisvaluutareservidelt (neto)	283 205 941	217 003 159	66 202 782

Puhta intressitulu üldine suurenemine 2015. aastal oli peamiselt tingitud USA dollari portfelli kaudu laekunud intressitulu kasvust ja USA dollari kallinemisest euro suhtes.

22.2 Intressitulu europangatähtede jaotusest eurosüsteemis

See kirje kajastab intressitulu, mis on seotud EKP osaga (8%) emiteeritud europangatähtede koguväärtusest (vt teema „Ringluses olevad pangatähed” arvestuspõhimõtteid käsitlevas lisas ning lisa kirje 5.1 „Nõuded seoses europangatähtede jaotamisega eurosüsteemis”). Ehkki ringluses olevate pangatähtede keskmine väärtus kasvas 8,1%, vähenes tulu 2015. aastal tingituna asjaolust, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide keskmine intressimäär oli madalam kui 2014. aastal (2015. aastal 0,05% ja 2014. aastal 0,16%).

22.3 Riikide keskpankade üle kantud välisvaluutareservidelt makstav intress

Selles kirjes esitatakse euroala riikide keskpankadele makstud intress välisvaluutareservidelt, mille nad on EKP-le üle kandnud vastavalt EKPSi põhikirja artiklile 30.1 (vt lisa kirje 11.1 „Välisvaluutareservide ülekandmisega samaväärsed kohustused”). Intressitulu vähenemine 2015. aastal kajastas valdavalt asjaolu, et põhiliste refinantseerimisoperatsioonide keskmine intressimäär oli madalam kui 2014. aastal.

22.4 Muu intressitulu ja muu intressikulu

2015. aastal hõlmas kirje 608,7 miljonit eurot (2014. aastal 727,7 miljonit eurot) puhastulu, mis on saadud EKP poolt väärtpaberituruprogrammi raames ostetud väärtpaberitelt. Rahapoliitilistel eesmärkidel ostetud väärtpaberitelt saadud puhas intressitulu ulatus 280,9 miljoni euroni (2014. aastal 174,9 miljonit eurot).

Kirjed hõlmavad ka 0,4 miljardi euro ulatuses intressitulu (2014. aastal 1,1 miljardit eurot) ja 0,4 miljardi euro väärtuses intressikulu (2014. aastal 1,1 miljardit eurot), mis on tekkinud seoses TARGET2ga (vt lisa kirje 11.2 „Muud eurosüsteemisesed (neto)kohustused” ja kirje 9 „Kohustused eurodes euroalavälisete residentide ees”). Lisaks hõlmab kirje intressitulu ja -kulu, mis on tekkinud muudelt eurodes nomineeritud varadelt ja kohustustelt.

23 Realiseeritud kasum/kahjum finantsoperatsioonidest

2015. aasta realiseeritud puhaskasum finantsoperatsioonidest oli järgmine:

	2015 €	2014 €	Muutus €
Hinnavahest saadud realiseeritud puhaskasum	175 959 137	47 223 558	128 735 579
Kursivahest ja kullahinnast saadud realiseeritud puhaskasum	38 474 593	10 036 857	28 437 736
Realiseeritud puhaskasum finantsoperatsioonidest	214 433 730	57 260 415	157 173 315

Hinnavahest saadud realiseeritud puhaskasum hõlmab väärtpaberite, intressimäära futuuride ja intressimäära vahetuslepingute hinnavahest saadud realiseeritud puhaskasumit ja -kahjumit. Hinnavahest saadud realiseeritud puhaskasumi suurenemine 2015. aastal oli peamiselt tingitud USA dollari portfelli kaudu saadud ja hinnavahest tulenenud puhaskasumi kasvust.

24 Finantsvarade ja -positsioonide allahindlused

2015. aasta finantsvarade ja -positsioonide allahindlused olid järgmised:

	2015 €	2014 €	Muutus €
Väärtpaberite hinnavahest tulenev realiseerimata kahjum	(63 827 424)	(7 664 489)	(56 162 935)
Intressimäära vahetuslepingute hinnavahest tulenev realiseerimata kahjum	(223 892)	(198 804)	(25 088)
Kursivahest tulenev realiseerimata kahjum	(1901)	–	(1901)
Allahindlus kokku	(64 053 217)	(7 863 293)	(56 189 924)

Allahindluste märkimisväärne kasv võrreldes 2014. aastaga oli valdavalt tingitud EKP-le kuuluvast USA dollarite portfellis hoitavate väärtpaberite turuhindade üldisest langusest.

25 Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu/-kulu

	2015 €	2014 €	Muutus €
Tulu tasudelt ja komisjonitasudelt	277 324 169	30 024 834	247 299 335
Tasude ja komisjonitasudega seotud kulud	(8 991 908)	(1 866 180)	(7 125 728)
Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu	268 332 261	28 158 654	240 173 607

2015. aastal koosnes selles kirjes kajastatud tulu peamiselt järelevalvetasudest (vt lisa kirje 26 „Järelevalveülesannetega seotud tulu ja kulu”) ja hõlmas ka sanktsioone, mida rakendati kohustusliku reservi nõudeid rikkunud krediidasutuste suhtes. Kulud on valdavalt seotud tasudega, mida makstakse väliste varahalduritele, kes ostavad eurosüsteemi korraldusel ja nimel kõlblikke varaga tagatud väärtpapereid. Kulud hõlmavad ka arvelduskontode tasusid ja intressimäära futuuritehinguid (vt bilansi lisa kirje 17 „Intressimäära futuurid”).

26 Järelevalveülesannetega seotud tulu ja kulu

EKP järelevalveülesannete täitmisega seotud kulud kaetakse järelevalve alla kuuluvate üksuste makstavatest iga-aastastest järelevalvetasudest. Kulud hõlmavad eelkõige kulutusi, mis on otseselt seotud EKP järelevalveülesannetega, st oluliste üksuste otsese järelevalvaga, vähem oluliste üksuste järelevalve kontrollimisega ning horisontaalsete ülesannete ja eriteenustega. Lisaks hõlmab kirje EKP järelevalveülesannetega kaudselt seotud kulusid, näiteks kulusid, mis on seotud EKP tugistruktuuride pakutavate teenustega (sh kinnisvarahaldus, personalijuhtimine ja IT-teenused).

EKP järelevalveülesannetega seonduv tulu 2015. aastal oli järgmine:

	2015 €	2014 ⁴³ €
Järelevalvetasud	277 086 997	29 973 012
<i>sh:</i>		
<i>Olulistele üksustele ja gruppidele kehtestatud tasud</i>	<i>245 620 964</i>	<i>25 622 812</i>
<i>Vähem olulistele üksustele ja gruppidele kehtestatud tasud</i>	<i>31 466 033</i>	<i>4 350 200</i>
Pangandusjärelevalve ülesannetega seotud tulu kokku	277 086 997	29 973 012

Järelevalveülesannetega seotud tulu kajastatakse kirjes „Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu” (vt lisa kirje 25 „Tasude ja komisjonitasudega seotud netotulu/-kulu”).

Aastakulude prognoosi põhjal teatas EKP 2015. aasta aprillis, et 2015. aastal ulatuvad järelevalvetasud 296,0 miljoni euroni.⁴⁴ 18,9 miljoni euro suurust ülejääki (võrreldes tegelike kuludega 277,1 miljoni euro ulatuses) kajastatakse kirjes

⁴³ 2014. aastal kaeti järelevalvetasude kaudu kulud, mida EKP kandis pangandusjärelevalvaga seotud ülesannete täitmisel alates 2014. aasta novembrist (mida loetakse EKP järelevalvetegevuse algusajaks).

⁴⁴ See summa koos 2014. aasta viimase kahe kuu jooksul tehtud kulutustega (ulatusid 30,0 miljoni euroni) esitati arveldamiseks 2015. aastal tähtajaga 20. november 2015.

„Viitvõlad ja ettemakstud tulud” (vt lisa kirje 12 „Viitvõlad ja ettemakstud tulud”) ja see vähendab 2016. aastaks kehtestatavate järelevalvetasude suurust.

2015. aasta lõpu seisuga oli veel laekumata vähesel määral järelevalvetasusid ning järelevalve alla kuuluvatele üksustele maksetähtaja ületamisega seoses kehtestatud viivistasusid. EKP võtab kõik vajalikud meetmed laekumata summade sissenõudmiseks järelevalve alla kuuluvatelt üksustelt.

Lisaks on EKP-l õigus määrata ettevõtjatele EKP määrustest ja otsustest tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest trahve või perioodilisi karistusmaksleid. 2015. aastal trahve ega karistusmaksleid ei määratud.

2015. aastal EKP-le tekkinud kulud olid järgmised:

	2015 €	2014 ⁴⁵ €
Palgad ja hüvitised	141 262 893	18 456 945
Hoonete üürimise ja haldamisega seotud kulud	25 513 220	2 199 243
Muud tegevuskulud	110 310 884	9 316 824
Pangandusjärelevalve ülesannetega seotud kulu kokku	277 086 997	29 973 012

27 Tulu aktsiatelt ja osalustest

Selles kirjes esitatakse Rahvusvaheliste Arvelduste Panga aktsiatelt saadud dividendid (vt lisa kirje 6.2 „Muu finantsvara”).

28 Muu tulu

2015. aasta jooksul saadi muud tulu peamiselt maksetest, mida euroala riikide keskpangad tegid EKP-le eurosüsteemi ühisprojektidega seotud kulude katmiseks.

29 Personalikulu

2015. aastal suurenes personalikulu peamiselt seetõttu, et tõusis EKP töötajate keskmine arv ning suurenesid pensionihüvitiste ja muude pikaajaliste hüvitistega seotud netokulud.

Sellesse kirjesse kuuluvad palgad, muud tasud, töötajate kindlustuskulud ja mitmesugused muud kulud 306,4 miljoni euro väärtuses (2014. aastal 244,9 miljonit eurot). Kirje hõlmab ka 134,4 miljoni euro ulatuses kulusid (2014. aastal 56,2 miljonit eurot), mis on seotud EKP pensionikavadega ning muude pensionihüvitiste ja muude pikaajaliste hüvitistega (vt lisa kirje 12.3 „Mitmesugused muud kohustused”). EKP

⁴⁵ 2014. aasta andmed on seotud aasta viimase kahe kuu jooksul tehtud kulutustega, kuna EKP alustas pangandusjärelevalve funktsiooni täitmist 2014. aasta novembris.

uute hoonete ehitamisega seotud 0,8 miljoni euro suurused personalikulud (2014. aastal 1,2 miljonit) on kapitaliseeritud ning neid käesolev kirje ei hõlma.

Palgad ja muud tasud, sealhulgas kõrgema taseme juhtidele makstavad tasud, põhinevad valdavalt Euroopa Liidu palgasüsteemil ja on sellega võrreldavad.

Juhatuse liikmetele ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmetele makstakse põhipalka, EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu osalise tööajaga liikmetele makstakse tasu olenevalt sellest, mitmel istungil nad osalevad. EKP juhatuse liikmetele ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu täistööajaga liikmetele makstakse lisaks elamiskulude hüvitist ja esindustasu. EKP presidendile on elamiskulude hüvitise asemel ette nähtud ametlik residents. Kooskõlas Euroopa Keskpanga personali töölepingu tingimustega on juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetel olenevalt isiklikest asjaoludest õigus saada majapidamis-, lapse- ja õppetoetust. Palkadelt makstakse tulumaksu Euroopa Liidu eelarvesse ja nendest arvatakse maha pensionimaksed ning maksed ravi- ja õnnetusjuhtumikindlustuse katteks. Muid tasusid ei maksustata ega võeta arvesse pensionide määramisel.

Juhatuse liikmete ja EKP poolt palgatud järelevalvenõukogu liikmete (v.a riiklike järelevalveasutuste esindajad) põhipalgad 2015. aastal olid järgmised:⁴⁶

	2015 €	2014 €
Mario Draghi (president)	385 860	379 608
Vítor Constâncio (asepresident)	330 744	325 392
Peter Praet (juhatuse liige)	275 604	271 140
Jörg Asmussen (juhatuse liige kuni jaanuarini 2014)	–	4912
Benoît Cœuré (juhatuse liige)	275 604	271 140
Yves Mersch (juhatuse liige)	275 604	271 140
Sabine Lautenschläger (juhatuse liige)	275 604	253 457
EKP juhatus kokku	1 819 020	1 776 789
Järelevalvenõukogu (EKP palgatud liikmed) kokku⁴⁷	635 385	508 589
sh:		
Danièle Nouy (järelevalvenõukogu esimees)	275 604	271 140
Kokku	2 454 405	2 285 378

Järelevalvenõukogu osalise tööajaga liikmetele maksti tasu kokku 352 256 eurot (2014. aastal 74 776 eurot).

Juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetele makstud lisatasud ning EKP poolt nende kasuks tehtud ravi- ja õnnetusjuhtumikindlustuse maksed ulatusid 625 021 euronit (2014. aastal 674 470 eurot).

2015. aastal puudus vajadus maksta EKPga ühinevatele või EKPst lahkuvatele juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetele hüvitisi nende ametisse määramisel või ametist lahkumisel (2014. aastal maksti hüvitisi 68 616 euro ulatuses).

⁴⁶ Netosummad, millest arvatakse maha tulumaks Euroopa Liidu eelarvesse.

⁴⁷ Välja arvatud Sabine Lautenschläger, kelle palk kajastatakse koos EKP juhatuse liikmete palkadega.

Juhatuse ja järelevalvenõukogu endistele liikmetele võidakse pärast nende ametiaja lõppu maksta piiratud üleminekuaja jooksul ettenähtud tasusid. 2015. aastal ulatusid need tasud, seonduvad peretoetused ning EKP maksed juhatuse ja järelevalvenõukogu endiste liikmete ravi- ja õnnetusjuhtumikindlustuse katteks kokku 9730 euron (2014. aastal 243 178 eurot). Juhatuse endiste liikmete või nende ülalpeetavate pensionid ja muud seonduvad tasud ning maksed nende ravi- ja õnnetusjuhtumikindlustuse katteks moodustasid kokku 783 113 eurot (2014. aastal 599 589 eurot).

2015. aasta lõpus oli EKP-I täistööajale taandatuna sõlmitud 2871 lepingut⁴⁸, sh 293 lepingut juhtivatel kohtadel töötavate isikutega. Töötajate arv muutus

2015. aastal järgmiselt:

	2015	2014
Töötajate koguarv 1. jaanuaril	2577	1790
Uued töötajad / töölepingu muudatused	648	1458
Ametist lahkunud töötajad / lõpetatud töölepingud	(299)	(681)
Töötajate arvu netokasv/(netovähene mine) osajaga töökorralduses tehtud muudatuste tulemusel	(55)	10
Töötajate koguarv 31. detsembril	2871	2577
Töötajate keskmine arv	2722	2155

30 Halduskulu

Halduskulu hõlmab kõiki muid jooksvaid kulusid, mis on seotud ruumide üürimise ja hooldusega, põhivaraväliste kaupade ja seadmetega, ekspertide töötasude ning muude teenuste ja tarnetega. Ühtlasi hõlmab see töötajate töölevõtmise, ümberasumise, sisseseadmise, koolituse ja tagasikolimisega seotud kulusid.

31 Pangatähtede tootmisteenused

Need kulud on valdavalt seotud europangatähtede piiriülese transpordi kuludega, mis tekkisid pangatähtede vedamisel trükikodade ja keskpankade vahel (uute pangatähtede tarned) ning riikide keskpankade vahel (ühe keskpanga puuduvate varude täiendamiseks teise keskpanga varude ülejäägist). Kõnealused kulud kannab EKP.

⁴⁸ Välja arvatud palgata puhkusel olevad töötajad. Andmed hõlmavad tähtajatu, tähtajalise või lühiajalise lepinguga töötajaid, EKP diplomijärgses programmis osalejaid ning emapuhkusel ja pikaajalisel haiguspuhkusel olevaid töötajaid.

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

10 February 2016

Independent auditor's report

We have audited the accompanying annual accounts of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2015, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes (the "Annual Accounts").

The responsibility of the European Central Bank's Executive Board for the Annual Accounts

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of these Annual Accounts in accordance with the principles established by the Governing Council, which are set out in Decision ECB/2010/21 on the annual accounts of the European Central Bank, as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of the Annual Accounts that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these Annual Accounts based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the Annual Accounts are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the Annual Accounts. The procedures selected depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risks of material misstatement of the Annual Accounts, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the Annual Accounts in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by the Executive Board, as well as evaluating the overall presentation of the Annual Accounts.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

In our opinion, the Annual Accounts give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2015 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are set out in Decision ECB/2010/21 on the annual accounts of the European Central Bank, as amended.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Victor Veger
Certified Public Accountant

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

***Euroopa Keskpannga mitteametlik tõlge EKP välisaudiitori järeldusotsusest.
Lahknevuste korral kehtib EY allkirjastatud ingliskeelne versioon.***

Euroopa Keskpannga president ja nõukogu

Frankfurt Maini ääres

10. veebruar 2016

Sõltumatu audiitori järeldusotsus

Oleme auditeerinud Euroopa Keskpannga finantsaruande, mis sisaldab 31. detsembril 2015 lõppenud majandusaastat käsitlevat bilansiaruannet, tulude ja kulude aruannet, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja teisi selgitavaid märkusi.

Euroopa Keskpannga juhatuse vastutus aruande õigsuse eest

Käesoleva finantsaruande ettevalmistamise ja õiglasel esitamise eest vastutab EKP juhatuse koostöös nõukogu kehtestatud põhimõtete ja sätetega otsuses EKP/2010/21 Euroopa Keskpannga raamatupidamise aastaaruannete kohta (koos muudatustega). Ühtlasi vastutab juhatuse sisekontrollide eest, mida ta peab vajalikuks, et võimaldada koostada finantsaruanne, mis ei sisalda pettuse või eksimuse tõttu olulisi valeandmeid ega vigu.

Audiitori vastutus

Meie vastutame arvamuse eest, mida avaldame finantsaruande kohta oma auditi põhjal. Käesolev audit on teostatud koostöös rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Nende standardite kohaselt järgime eetikanõudeid ning kavandame auditi ja viime selle läbi põhjendatud kinnituse saamiseks selle kohta, et finantsaruanne ei sisalda olulisi vigu ega valeandmeid.

Auditi käigus viiakse ellu menetlusi, et saada tõendusmaterjale finantsaruandes esitatud andmete kohta. Menetluste valiku üle otsustab audiitor. Lisaks hindab audiitor riske, et finantsaruanne võib pettuse või eksimuse tõttu sisaldada olulisi valeandmeid või vigu. Riskide hindamisel arvestab audiitor sisekontrolli menetlustega, mis on olulised finantsaruande ettevalmistamisel ja õiglasel esitamisel. Selle eesmärk on kavandada asjakohased auditeerimismenetlused, mitte avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka hinnangu andmist kasutatud arvestuspõhimõtete sobivuse ja juhatuse esitatud raamatupidamishinnangute põhjendatuse kohta ning seisukoha võtmist finantsaruande üldise esitusviisi suhtes.

Usume, et meie poolt läbi viidud audit annab piisava ja sobiva aluse arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Oleme seisukohal, et finantsaruanne kajastab olulises osas õigesti ja õiglaselt Euroopa Keskpannga finantsolukorda seisuga 31. detsember 2015 ja sellel kuupäeval lõppenud aruandeaasta majandustegevuse tulemust koostöös EKP nõukogu kehtestatud arvestuspõhimõtete ja sätetega otsuses EKP/2010/21 Euroopa Keskpannga raamatupidamise aastaaruannete kohta (koos muudatustega).

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Victor Veger
Certified Public Accountant

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Selgitus kasumi ja kahjumi jaotamise kohta

Käesolev selgitus ei ole EKP 2015. aasta finantsaruande osa.

Kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 33 kantakse EKP puhaskasum üle järgmiselt:

- (a) summa, mille määrab EKP nõukogu ja mis ei või ületada 20% puhaskasumist, kantakse üle üldreservfondi piiranguga, et see ei ole suurem kui 100% kapitalist;
- (b) ülejäänud puhaskasum jaotatakse EKP osanike vahel proportsionaalselt nende sissemaksetega.

Kui EKP kannab kahjumit, võib kahjumi katta EKP üldreservfondi arvelt ja vajaduse korral EKP nõukogu otsuse põhjal vastava majandusaasta valuutakasumi arvelt proportsionaalselt nende summadega, mis on jaotatud riikide keskpankadele kooskõlas EKPSi põhikirja artikliga 32.5.⁴⁹

EKP 2015. aasta puhaskasum oli 1081,8 miljonit eurot. EKP nõukogu otsuse kohaselt jaotati 29. jaanuaril 2016 kasumi vahejaotuse käigus euroala riikide keskpankade vahel 812,1 miljonit eurot. Samuti otsustas nõukogu jaotada ülejäänud 269,7 miljoni euro suuruse kasumi euroala riikide keskpankade vahel.

Kasum jaotatakse riikide keskpankade vahel võrdeliselt nende EKP märgitud kapitali sissemakstud osadega. Euroalaväliste riikide keskpankadel ei ole õigust saada osa EKP jaotatavast kasumist ja nad ei ole kohustatud rahastama EKP võimalikku kahjumit.

	2015 €	2014 €
Aruandeaasta kasum	1 081 790 763	988 832 500
Kasumi vahejaotus	(812 134 494)	(840 719 787)
Aruandeaasta kasum pärast kasumi vahejaotust	269 656 269	148 112 713
Järelejäänud kasumi jaotus	(269 656 269)	(148 112 713)
Kokku	0	0

⁴⁹ Vastavalt EKPSi põhikirja artiklile 32.5 jaotatakse riikide keskpankade valuutakasum riikide keskpankade vahel võrdeliselt nende EKP kapitali sissemakstud osadega.

© Euroopa Keskpank, 2016

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Germany

Telefon +49 69 1344 0

Veebileht www.ecb.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

ISSN 2443-4841

ISBN 978-92-899-1984-5

DOI 10.2866/399224

ELi katalooginumber QB-BS-16-001-ET-N